Rapportage

Evaluatie oudertevredenheid leerrechtpilots Rotterdam schooljaar 2020-2021

Inhoud

Inleiding	3.
Leeswijzer	4.
Algemeen	5.
Leerrechtpilot Goudseplein	6.
Leerrechtpilot Dr. A. van Voorthuysenschool i.s.m. Pameijer	10.
Leerrechtpilot Tytylschool i.s.m. ASVZ	16.
Leerrechtpilot Willeboerschool i.s.m. Lievegoed	21.
Leerrechtpilot ABA huis i.s.m. Educé	27.
Samenvatting	33.
Conclusie en aanbevelingen	34.

Inleiding

De samenwerkingsverbanden Passend Primair Onderwijs (PPO) Rotterdam, Koers VO en de gemeente Rotterdam hebben een gezamenlijke visie ten aanzien van leerrecht voor leerlingen ontwikkeld. In de notitie 'Op weg naar leerrecht' staat beschreven, hoe hieraan gewerkt wordt in de periode 2019-2022.
De zorg- en onderwijsspecialisten (ZOS) van MEE Rotterdam Rijnmond zijn betrokken bij de leerrechtpilots in het primair en voortgezet onderwijs. De zorg- en onderwijsspecialisten spelen een rol in de doorontwikkeling van deze pilots en in de ouderbetrokkenheid.

In het schooljaar 2020-2021 hebben de zorg- en onderwijsspecialisten van MEE Rotterdam Rijnmond ouders van deelnemende leerlingen op een leerrechtpilot in het primair onderwijs uitgenodigd om in gesprek te gaan over hun ervaringen.

In deze rapportage zijn de uitkomsten van de afgenomen interviews verwerkt.

Leeswijzer

In het schooljaar 2020-2021 hebben de zorg- en onderwijsspecialisten van MEE Rotterdam Rijnmond 50 ouders van deelnemende leerlingen op een leerrechtpilot in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs uitgenodigd om in gesprek te gaan over hun ervaringen. In deze rapportage zijn de uitkomsten van de afgenomen interviews verwerkt.
Hoofdstuk 3 betreft algemene informatie betreffende de evaluatie en het bereik van de ouders van de leerlingen op de leerrechtpilots.
Hoofdstuk 4 t/m 8 zoomen in op de individuele leerrechtpilots; leerrechtpilot aan het Goudseplein, Dr. A. van Voorthuysenschool in samenwerking met Pameijer, Tyltylschool in samenwerking met ASVZ, Willeboerschool in samenwerking met Lievegoed en het ABAhuis in samenwerking met Educé.
Ouders is gevraagd naar de tevredenheid over de leerrechtpilot. Er is aandacht geweest voor het besluit van deelname aan de leerrechtpilot en de wenperiode op de nieuwe groep. Vervolgens is ingegaan op de huidige ervaringen van ouders rondom de leerrechtpilot. Ouders hebben de mogelijkheid gehad om te antwoorden aan de hand van verschillende antwoordopties:

Zeer tevreden	Tevreden	Neutraal	Ontevreden	Zeer ontevreden	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.

Tevens is er tijdens de gesprekken met ouders aandacht geweest voor de opbrengsten van deelname voor de leerlingen. Verschillende levensgebieden zijn besproken met de ouders. Er zijn vragen gesteld op het gebied van zelfredzaamheid, gedrag en cognitieve ontwikkeling. Ouders hebben de mogelijkheid gehad om te antwoorden aan de hand van verschillende antwoordopties:

Veel beter	Een beetje beter	Hetzelfde	Een beetje slechter	Veel slechter	Weet niet/ geen zicht op	N.v.t.

Tijdens de interviews met de ouders van de leerlingen die de verschillende pilots bezoeken, hebben ouders de mogelijkheid gekregen om hun antwoorden toe te lichten. De reden hiervoor is dat de toelichtingen een completer beeld geven van de ervaringen van ouders en leerlingen. De antwoorden van ouders zijn ten behoeve van de leesbaarheid van de vragen verwerkt in verschillende kleuren. De verdeling is zoals het bovenstaande beeld. De gesprekken met ouders zijn geëindigd met een aantal open vragen. Deze vragen zijn gericht op de toekomst en wensen van ouders voor hun kind en verbetersuggesties voor de leerrechtpilot.

In hoofdstukken 9 en 10 geven we een samenvatting, conclusie en aanbevelingen.

Algemeen

De ouderevaluaties met betrekking tot de oudertevredenheid over de leerrechtpilots in Rotterdam zijn dit jaar, vanwege de coronamaatregelen, telefonisch besproken. Er was een mogelijkheid voor ouders om de beschikbare vragenlijsten via de website in te vullen maar geen van de ouders hebben hier gebruik van gemaakt.

Goudseplein
Dit jaar heeft de leerrechtpilot aan het Goudseplein ook deelgenomen aan de evaluatiegesprekken. De leerrechtpilot aan het Goudseplein is vergeleken met de andere leerrechtpilots geschikt voor de leeftijd binnen het voortgezet onderwijs.

Regio's
Het merendeel van de deelnemende leerlingen zijn Rotterdamse kinderen. Er zijn in ieder geval zes leerlingen die deelnemen uit andere regio's: Nieuwerkerk aan den IJssel, Capelle aan den IJssel, Oud-Beijerland, Sommelsdijk, Barendrecht en Poortugaal.

Aantallen
Vanuit de leerrechtpilots binnen het primair onderwijs zijn brieven aan de leerlingen meegegeven waarin werd uitgelegd dat de zorg- en onderwijsspecialisten van MEE Rotterdam Rijnmond met ouders in gesprek wilden omtrent hun ervaringen met de leerrechtpilot van hun kind. Voor de leerrechtpilot aan het Goudseplein zijn ouders geïnformeerd vanuit de betrokken zorg- en onderwijsspecialisten.

Een grote meerderheid heeft besloten om mee te werken aan het evaluatiemoment. Een heel klein deel van de ouders waarvan er wel contactgegevens vanuit de leerrechtpilots gedeeld zijn, konden, ondanks herhaaldelijk pogingen, niet bereikt worden of heeft besloten niet deel te nemen. Uiteindelijk zijn er 41 van de 49 vragenlijsten afgenomen waarmee we bijna 84% van de ouders hebben gesproken. De gesprekken zijn telefonisch gevoerd vanwege de corona maatregelen en de restricties op sociaal contact.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal ouders die gesproken zijn per pilot:

ABAhuis – Educé	11
Willeboerschool – Lievegoed	9
Dr. A. van Voorthuysen - Pameijer	8
Tyltyl – ASVZ	8
Goudseplein	5

Vragenlijsten
De leerlingen op de leerrechtpilots starten op verschillende momenten. Om gericht te evalueren op het afgelopen schooljaar, hebben we gebruikgemaakt van verschillende vragenlijsten. Voor de leerlingen die tijdens het afgelopen schooljaar zijn gestart hebben we gebruikgemaakt van de startvragen. Bij leerlingen die vorig schooljaar of daarvoor zijn gestart hebben we gebruikgemaakt van evaluatievragen. Bij leerlingen die de leerrechtpilots het afgelopen schooljaar hebben verlaten, hebben we gebruikgemaakt van de eindevaluatievragen. In sommige gevallen is er een combinatie gebruikt van verschillende vragenlijsten omdat ouders nog niet eerder gesproken zijn. De vragenlijst voor de leerrechtpilot aan het Goudseplein is volledig aangepast aan de leeftijd van de leerlingen en aan het aanbod van de pilot. Met alle gesproken ouders zijn dezelfde vragen doorgenomen.

Leerrechtpilot aan het Goudseplein

De leerrechtpilot van het Goudseplein richt zich op jongeren in de leeftijd van het voortgezet onderwijs. Deze jongeren zijn uitgevallen in het reguliere en/of speciaal onderwijs omdat er sprake is van internaliserende problematiek in combinatie met een hoog cognitief functioneren waardoor het onderwijs niet goed aansloot bij de onderwijsbehoefte van de leerling. Er zijn contact gegevens van zes leerlingen gedeeld waarvan we er vijf gesproken hebben. De evaluatievragen gaan over het welbevinden, de cognitieve- en sociale ontwikkeling van de leerling en de ervaringen van de ouders.
De leeftijd van de leerlingen varieert van 12 tot 17 jaar:

12 jaar	13 jaar	14 jaar	15 jaar	16 jaar	17 jaar	18 jaar	19 jaar	20 jaar
		1		3	1			

Alle gesproken ouders (het betreft vijf leerlingen) geven aan dat hun kind gediagnosticeerd is met een autisme spectrum stoornis.

In de klas
De ouders werd gevraagd hoe tevreden ze zijn over wat er in de klas / op de groep gebeurt. De onderstaande vragen geven een inzicht in de tevredenheid met betrekking tot het educatief programma, de expertise van de medewerkers, de grootte en de samenstelling van de klas en de pedagogische kwaliteiten van de medewerkers.

De ouders van de vijf leerlingen die bevraagd zijn over deze aspecten schetsen een wisselend beeld over de tevredenheid met betrekking tot het educatieve gedeelte. Een ouder vindt dat het dagprogramma meer afgestemd moet worden op de doelgroep; namelijk leerlingen met een bovengemiddeld IQ. Een andere ouder vindt dat de lat op cognitief aanbod best wat hoger mag liggen, bijvoorbeeld een les "science" aanbieden in plaats van een bezoek aan de kinderboerderij. Ook de expertise van de begeleiders wordt in twee gevallen als onvoldoende gekwalificeerd. Eén ouder verwoordt het als volgt: 'Deze jongeren hebben cognitieve uitdagingen nodig waardoor ze in actie komen. Ik hoop voor mijn zoon dat er meer leeractiviteiten komen zodat hij vol energie aan de slag kan gaan, want dat gun ik hem.'

De overige antwoorden zijn hieronder weergegeven:
zeer tevreden - tevreden - neutraal - ontevreden - zeer ontevreden - weet niet / geen zicht op - n.v.t.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de onderwijskundige behoeften van mijn kind	1	3		1			
De inhoud/opbouw van het dagprogramma		1		2		2	
Het aantal leerlingen in de klas/op de groep		5					
De leerling populatie in de klas/op de groep	1	3				1	
Het aantal professionals dat voor de klas/op de groep staat		5					
De expertise van de professionals die voor de klas/op de groep staan		1	2	2			

Onderwijsaanbod
Tijdens de gesprekken met de ouders gaven zij aan dat het huidige onderwijsaanbod van de leerlingen meer aansluit dan in het verleden het geval was. De ouders zien een stijgende lijn in het onderwijsaanbod en vinden dit erg prettig maar vinden ook dat het onderwijsaanbod nog meer aangescherpt dient te worden. Twee ouders vertelden onafhankelijk van elkaar dat voorheen de aangeboden lessen niet aansloten op de cognitieve begaafdheid van hun kinderen. De lessen waren niet op niveau waardoor de leerlingen te weinig uitdagingen kregen. Inmiddels is er volgens de ouders meer structuur in het onderwijsaanbod en dat wordt door de ouders als prettig ervaren. Twee ouders vonden het onderwijsaanbod nog niet voldoende. Verder vertelt een ouder ook dat haar kind met veel plezier de leerrechtpilot aan het Goudseplein bezoekt omdat er geen druk wordt ervaren. Dat was op de reguliere school wel het geval en gaf thuis veel stress.

Populatie en professionals
De groepsgrootte wordt door alle ouders als prettig ervaren. Door de groep bewust kleinschalig te houden, krijgen leerlingen voldoende aandacht om zich te ontwikkelen op meerdere vlakken. Maar er is ook sprake van ontevredenheid bij ouders vanwege het verloop van het personeel. Er zijn in de afgelopen periode veel personeelsleden die na een korte tijd weer vertrokken en dat is voor leerlingen met ASS problematiek niet altijd even gemakkelijk.

Andere aspecten van de leerrechtpilot
De onderstaande vragen geven een overzicht over de tevredenheid met betrekking tot andere aspecten met betrekking tot de leerrechtpilot, zoals het tegemoet komen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling, de activiteiten buiten het reguliere programma, het vervoer van de leerlingen en de ondersteuning aan ouders.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind	1	3			1		
De activiteiten buiten het reguliere dagprogramma		1		1		3	
Het vervoer van en naar huis		1					3
De beschikbare ondersteuning voor mij als ouder	1	3					1

Ondersteuning aan leerling en ouders
Wat betreft de mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen zijn de meeste ouders tevreden. Eén ouder is ontevreden omdat er te afwachtend gereageerd wordt. Deze ouder wenst meer actie op dit gebied

Ook is er een vraag gesteld over de ervaringen die ouders hebben met ouderondersteuning. Ondanks dat sommige ouders vertellen dat zij geen ondersteuning nodig hebben, beoordeelt één ouder de ondersteuning als zeer positief. Deze ouder vertelt: 'Ik vind het erg prettig dat ik met mijn vragen terecht kan bij het Goudseplein. Ook al is het niet nodig, je kunt er toch een luisterend oor vinden als je dat nodig hebt.'

Vervoer
Van de vijf leerlingen, maken er twee gebruik van leerlingenvervoer en dat verloopt naar wens. De overige leerlingen reizen zelf of worden door ouders gehaald en/of gebracht.
Activiteiten buiten regulier programma
Wat betreft de buitenschoolse activiteiten zijn de antwoorden verschillend omdat niet iedere leerling de gehele dag naar de leerrechtpilot aan het Goudseplein gaat en daardoor ook niet deelneemt aan de activiteiten buiten het reguliere dagprogramma.

Communicatie
We hebben met ouders gesproken over de communicatie tussen ouders en de leerrechtpilot aan het Goudseplein. We hebben vragen gesteld over de middelen die worden gebruikt in de communicatie, de frequentie van de communicatie en de inhoud van de communicatie.

De ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd over de voortgang van hun kind. Veelal maken de ouders gebruik van diverse communicatiekanalen zoals mail, app en telefoon. De communicatie tussen ouders en de leerrechtpilot aan het Goudseplein verloopt volgens de meeste ouders naar wens; er is sprake van informeren middels diverse communicatiemiddelen zoals een nieuwsbrief, contact via app en email.

De meeste ouders zijn meer tevreden over de communicatie met de medewerkers dan voorheen het geval was. Zij ervaren dat de medewerkers meer openstaan voor een gesprek en kunnen sneller terecht met hun vragen en opmerkingen. Eén ouder beoordeelt de communicatie als veel beter, drie ouders als een beetje beter, één ouder oordeelt neutraal en één ouder vindt de nieuwsbrief die door alle ouders genoemd wordt positief maar mist toch structurele overlegsituaties. "Sinds de nieuwsbrief zijn intrede heeft gedaan merk ik dat dit de communicatie ten goede komt."

Opbrengsten na deelname
We hebben ook met vijf ouders gesproken over de opbrengsten voor hun kind vanaf deelname aan de leerrechtpilot aan het Goudseplein. Er zijn vragen gesteld over de sociaal emotionele ontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling. De antwoorden op de vragen rondom het leerproces van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind in veel gevallen een positieve verandering op de besproken gebieden. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in de volgende tabellen.

Cognitieve ontwikkeling van de leerling na deelname

Veel beter - beetje beter - hetzelfde - beetje slechter - veel slechter - geen idee - niet van toepassing

Organiseren van schoolwerkzaamheden (gebruik agenda, leerstrategie, agenda)	2	1	1			1	
Leerproces (niveau onderwijs en vorderingen)	2	2		1			
Plannen en organiseren van dagprogramma	4	1					
Sociaal emotionele ontwikkeling van de leerling na deelname	3	1	1				
Omgaan met leeftijdsgenoten binnen de pilot (inleven, mate van contact, claimend gedrag etc.	3		2				
Communiceren (vertellen, hulp vragen, reflecteren)	3	1	1				
Omgaan met veranderingen (spanning, onverwachte situaties)	1	2	2				
Algemene dagelijkse levensbehoeften (opruimen, thee zetten etc.)			3				2
Reacties op prikkelgevoelig voor geluid, auditieve verwerking, snel afgeleid)	1	3					1

'Mijn kind kon de druk op het reguliere onderwijs niet aan en dat is op de leerrechtpilot aan het Goudseplein gelukkig niet het geval', vertelt een ouder. Ook andere ouders geven het wegvallen van de prestatiedruk als een zeer belangrijke overweging om deel te nemen aan de pilot. Een andere ouder vertelde dat haar kind op een reguliere school niet aan de prestatiedruk kon voldoen waardoor er sprake was van algehele uitval. Op de leerrechtpilot aan het Goudseplein is dat gelukkig niet het geval waardoor deze leerling meer floreert en zich daardoor thuis ook meer senang voelt. Ondanks deze positieve ontwikkeling vertelt een ouder ook dat er meer aandacht zou moeten zijn voor de leervakken die op een reguliere school onderwezen wordt. Deze ouder vertelde dat een vervolgopleiding niet aansluit en dat dit wel belangrijk is omdat leerlingen een duidelijk toekomstperspectief moeten hebben.

Toekomst

Aan ouders is de vraag gesteld om in een paar woorden te omschrijven wat zij hopen voor de toekomst voor hun kind. De onderstaande antwoorden zijn weergegeven in de eigen bewoordingen van ouders.

'Ik hoop dat mijn kind gelukkig wordt en een plek vindt in de maatschappij.'

'Natuurlijk hoop je het allerbeste beste voor je kind maar ik hoop van harte dat mijn kind datgene gaat doen wat passend is, wat dat ook mag zijn.'

'Het Goudseplein is een fijne plek voor mijn kind omdat hij daar mag zijn wie hij is en kan werken aan zijn toekomst en zijn dromen.'

'Ik hoop dat mijn kind in staat zal zijn om zijn leven zelf op te pakken.'

Suggesties/opmerkingen

Over het algemeen genomen zijn ouders redelijk tevreden over de leerrecht pilot, maar er zijn ook verbetersuggesties:

- Een ouder vindt het belangrijk dat leerlingen die 18 jaar worden een duidelijk perspectief geboden wordt. Op dit moment is dat nog onduidelijk en het zou juist goed zijn voor de leerlingen om dat perspectief wel te hebben omdat zij daardoor zekerheid krijgen over het te lopen traject.
- Een andere ouder vertelt dat de pilot gebaat zou zijn bij meer structuur in het onderwijsprogramma. Het zou fijn zijn wanneer een leerling een keuze kan maken om een bepaalde leerlijn te kiezen, in overeenstemming met de cognitieve mogelijkheden.
- Een andere ouder vertelt dat ontdekkend leren een mooi onderwijsconcept zou zijn voor de leerrechtpilot aan het Goudseplein waarbij de leerling op academische wijze stof krijgt aangeboden en deze verwerkt, gebruikmakend van hun kennis en kunde.

Samenvatting

Er is gesproken met ouders van in totaal vijf leerlingen van de leerrechtpilot. Deze leerlingen variëren in leeftijd van 14 tot en met 17 jaar. De leerlingen zijn bekend met autisme en zijn cognitief gemiddeld tot boven gemiddeld begaafd.

Over het lesaanbod zijn de meningen verdeeld. De meeste ouders zien een stijgende lijn in het onderwijsaanbod maar vinden de inhoud nog niet voldoende. Zij zien graag meer structuur in het onderwijsaanbod. Ouders geven aan dat er meer aandacht moet zijn voor de leervakken zoals die ook worden aangeboden binnen het regulier onderwijs. Ook geven zij aan dat het programma meer afwisselend mag zijn en specifieker voor de doelgroep. Ouders noemen het wegvallen van prestatiedruk en de kleine groepen als positieve punten voor hun kind. Ook gaven ouders aan dat de personele wisselingen te frequent zijn voorgekomen wat voor de meeste leerlingen als moeilijk wordt ervaren.

De communicatie tussen ouders en de leerrechtpilot noemen ouders verbeterd. Eén ouder noemt dat de nieuwsbrief erg helpend is en andere ouders noemen dat er sneller een reactie komt vanuit de leerrechtpilot.

Ouders zien op het gebied van de sociaal emotionele ontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling groei bij hun kind. Het wegvallen van prestatiedruk wordt als belangrijkste oorzaak gezien.

Twee ouders vertellen dat zij het belangrijk vinden dat leerlingen een toekomstperspectief krijgen aangeboden. Op dit moment missen ouders de aansluiting op een vervolgopleiding en zien zij geen passende vervolgplek. Bijna alle ouders geven aan dat zij hopen dat hun kind een zelfstandige plek in de maatschappij vindt.

Leerrechtpilot Dr. A. van Voorthuysenschool i.s.m. Pameijer

Vanuit de leerrechtpilot Dr. A. van Voorthuysenschool i.s.m. Pameijer zijn er contactgegevens van tien leerlingen gedeeld. De zorg- en onderwijsspecialisten hebben de ouders van acht leerlingen gesproken. Eén ouder wilde niet meewerken aan de evaluatie vanwege persoonlijke redenen en een andere ouder was niet bereikbaar.
De leerlingen die deelnemen aan deze pilot zijn gestart op verschillende momenten. Vier ouders van leerlingen die deelnemen aan de leerrechtpilot op de Dr. A. van Voorthuysenschool met Pameijer zijn vanuit de zorg- en onderwijsspecialisten eerder gesproken. Bij deze ouders zijn alleen de evaluatievragen of eindevaluatievragen afgenomen. Met de ouders van nieuwe leerlingen en leerlingen die niet eerder zijn gesproken, hebben we een combinatie van start, evaluatie en eindevaluatievragen afgenomen of alleen de startvragen.
De leeftijd van de leerlingen varieert in de basisschoolleeftijd van 4 tot en met 12 jaar

4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar
					1	2	2	3

Ouders is gevraagd naar de beperking die hun kind heeft. Zoals te zien is in onderstaande tabel geven ouders meerdere antwoorden. Om recht te doen aan de antwoorden van ouders en aan de unieke complexiteit van de problematiek van de leerlingen kunnen per kind meerdere beperkingen genoemd zijn.

Genoemde beperking	**Aantal leerlingen**
Autisme spectrum stoornis / verstandelijke beperking	2
Verstandelijke beperking	5
Syndroom van down	1

Voor deelname aan de leerrechtpilot
De ouders van de nieuw ingestroomde leerlingen zijn bevraagd over de situatie voorafgaand aan de plaatsing binnen de leerrechtpilot. Allen vertellen dat zij goed geïnformeerd zijn over deze pilot. De meeste ouders geven aan dat het KDC hen heeft ingelicht over de pilot. Ook speelde het KDC een actieve rol bij de overdracht van de informatie naar de leerrechtpilot. Ook wat betreft de inhoud van de pilot geven ouders aan dat ze hierover voldoende geïnformeerd zijn. Met betrekking tot het meebeslissen over de plaatsing van hun kind op de pilot, geven alle ouders aan dat er sprake was van meebeslissen. Een ouder vertelt dat er sprake was van adviseren: 'Ik ben goed geadviseerd door de betrokkenen van de pilot. Er werd veel verteld over passend onderwijs en natuurlijk over de inhoud van de pilot. Erg fijn dat ik op deze manier geadviseerd ben.'

Ouders geven aan de volgende verwachtingen te hebben gehad bij de start van de leerrechtpilot:

- Om het welbevinden van mijn kind te vergroten (5x)
- Om te zorgen dat het beter gaat met het gedrag van mijn kind (4x)
- Om de zelfstandigheid/zelfredzaamheid van mijn kind te bevorderen (5x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind (5x)
- Door de sfeer op school/in de klas kreeg ik het gevoel kreeg dat mijn kind zich daar prettig zou voelen (3x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van mijn kind (5x)

Er is ook gevraagd of er bepaalde voorzieningen zijn waardoor ouders over de streep getrokken zijn tot deelname aan een pilot. Ouders geven diverse antwoorden:

- Zwembad (5x)
- Sportieve activiteiten (3x)
- De inhoud van het educatieve programma (4x)
- Uitstapjes (2x)
- Maaltijden (3x)
- Keuken (3x)
- Logopedie (4x)
- De beschikbare ondersteuning voor mij als ouder (2x)
- Vervoer van en naar huis (5x)
- Naschoolse opvang (1x)
- Vakantieopvang (1x)
- De expertise van aanwezige professionals (5x)

'Voor mij was het onderwijsaanbod heel belangrijk. Ik wil heel graag dat mijn kind leert lezen.', vertelt een ouder. Ook gaven ouders aan dat de expertise van de professionals voor hen belangrijk is. Maar bovenal is het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van de leerling een belangrijke overweging om mee te doen met de pilot.

Overgang naar de leerrechtpilot
Met ouders van nieuw ingestroomde kinderen is gesproken over de overgang naar de leerrechtpilot. Dit betreft vragen over de voorbereiding en het wenproces. Daarbij is volgens de ouders bij aanvang individueel gekeken naar de meest passende onderwijsplek voor hun kind. Naast het feit dat ouders hun kind hebben voorbereid op de overstap naar de leerrechtpilot, is ook duidelijk dat het KDC een rol heeft gespeeld in de overstap naar de pilot en dat sommige kinderen op bezoek zijn geweest bij de pilot, dan wel hebben proefgedraaid.

Ouders is gevraagd naar de tevredenheid over het wenproces. Van de acht ouders heb er twee (startinterviews) deze vraag beantwoord. Eén ouder was hierover **tevreden**, de ander **zeer tevreden**.

Ouders konden aangeven welke van de volgende factoren van invloed zijn geweest op het wenproces:

Factor	**Aantal**
Het gedrag van mijn kind	2
De houding van mijn kind	1
De gehechtheid van mijn kind	1
De voorbereiding van het kind vanuit thuis	1
De voorbereiding van het kind vanuit school	3
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de wijze waarop de professionals voor de klas moeten omgaan met mijn kind	2
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de opbouw van het dagprogramma voor mijn kind	1
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de inhoud van het dagprogramma voor mijn kind	1

De leerlingen hebben bij aanvang van de pilot geen noemenswaardige aanpassingsproblemen gehad omdat de meeste leerlingen bekend waren met de structuur en de aanpak die ook op het KDC gehanteerd werd.

In de klas
Ouders is gevraagd hoe tevreden zij zijn over wat er op de groep/in de klas gebeurt door diverse vragen over de inhoud van de dag, de samenstelling van de groep en de omgang met de leerlingen. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn in een tabel weergegeven. Ook de toelichtingen van ouders zijn verwerkt in dit rapport. Er zijn ouders gesproken van in totaal acht leerlingen.

zeer tevreden - tevreden - neutraal - ontevreden - zeer ontevreden - weet niet / geen zicht op - n.v.t.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de onderwijskundige behoeften van mijn kind	3	5					
De inhoud/opbouw van het dagprogramma	3	5					
Het aantal leerlingen in de klas/op de groep	2	5		1			
De leerling populatie in de klas/op de groep	3	3		1		1	
De wijze waarop de professionals voor de klas/op de groep omgaan met mijn kind	3	4		1			
Het aantal professionals dat voor de klas/op de groep staat	3	5					

Algemene tevredenheid
De inzet en de betrokkenheid van de professionals wordt door meerdere ouders als heel positief omschreven. Tijdens de gesprekken met de ouders gaven zij ook aan dat zij het onderwijs heel hoog waarderen. Een ouder vertelt dat haar zoon naar alle waarschijnlijkheid doorstroomt naar het praktijkonderwijs en dat had zij bij aanvang niet gedacht.

Populatie en professionals
Zoals uit bovenstaand tabel duidelijk wordt, is het merendeel van de ouders tevreden tot zeer tevreden over de wijze waarop de professionals omgaan met de leerlingen en het aantal leerlingen in de klas. Een ouder is minder tevreden omdat hij de vorderingen bij zijn kind onvoldoende ziet. Een andere ouder vertelt dat ze de betrokkenheid van de professionals als hartverwarmend ervaart.

Overige aspecten van de leerrechtpilot
Tijdens de gesprekken met ouders is aandacht geweest voor diverse overige aspecten van de leerrechtpilot. Er is met ouders bijvoorbeeld gesproken over de beschikbaarheid van naschoolse opvang, vakantieopvang en het vervoer van en naar huis. De vragen en antwoorden zijn in een tabel weergegeven.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind	4	3				1	
De beschikbaarheid van naschoolse opvang		1					7
De beschikbaarheid van vakantieopvang	2	2					4
De beschikbare voorzieningen voor uw kind op de pilot	1	4				1	2
Het vervoer van en naar huis	1	2		3		2	
Ondersteuning ouders	1	4				2	1
Activiteiten buiten het reguliere programma	1	1				3	3

Opvang
De groep ouders die bevraagd zijn over de vakantie- en naschoolse opvang maken soms gebruik van de mogelijkheden van vakantieopvang.

Ondersteuning
Ondanks de coronamaatregelen ervaren de ouders de ondersteuning aan hun kind als prettig en geven aan dat ze meestal terecht kunnen met hun vragen bij de professionals. De meeste ouders vertellen dat zij dat wisselend per app dan wel mail doen maar er zijn ook ouders die persoonlijk contact met de professionals prettiger vinden. Er is hierover gesproken met in totaal negen ouders.

Vervoer
Het vervoer van en naar de leerrechtpilot is door drie ouders als onvoldoende beoordeeld. De taxiritten verlopen volgens deze ouders niet altijd goed doordat de leerling te laat dan wel te vroeg wordt afgehaald. De andere ouders gaven aan dat het soms wel voorkomt dat de taxi dan wel te vroeg of te laat komt maar dat de meeste ritten naar tevredenheid verlopen.

Communicatie
We hebben met ouders gesproken over de communicatie vanuit de leerrechtpilot naar ouders betreft de voortgang van hun kind. Hierin hebben we meegenomen; de wijze waarop er gecommuniceerd wordt, de frequentie en tevredenheid over de inhoudelijk verstrekte informatie.

De ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd naar de voortgang van hun kind. Veelal maken de ouders gebruik van diverse communicatiekanalen. De vragen hierover en de antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn hieronder weergegeven.

De communicatie tussen ouders en de leerrechtpilot verloopt volgens de meeste ouders naar wens, zij zijn tevreden. Eén ouder is zeer tevreden omdat ze altijd te woord wordt gestaan en omdat de communicatie snel is.
De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn hieronder weergegeven. Er is gesproken met de ouders van in totaal acht leerlingen.

De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn hieronder weergegeven. Er is gesproken met de ouders van in totaal acht leerlingen.

- Schriftje (5x)
- Voortgangsgesprek (5x)
- Telefonisch (8x)
- Persoonlijk contact (8x)
- Per e-mail/brief (8x)
- Rapport (8x)

De volgende vragen die gesteld zijn met betrekking tot de **communicatie** zijn de volgende:

Hoe tevreden bent u over de frequentie van het verstrekken van informatie over de voortgang van uw kind?
De ouders van de acht geïnterviewden geven aan dat ze **tevreden** zijn. 'Het is heel prettig dat je zo makkelijk contact kan leggen via de app. Ik krijg over het algemeen gelijk antwoord op mijn vragen.'
Een ouder is **zeer tevreden** omdat zij de snelheid van de communicatie heel erg waardeert maar ook de wijze van het te woord staan van de professionals. 'De juffen zijn zo vriendelijk. Ze staan je altijd te woord als je een vraag hebt.'

Hoe tevreden bent u over de inhoud van de verstrekte informatie over de voortgang van uw kind?
Ook over de inhoud van de verstrekte informatie zijn de ouders **tevreden** en één ouder **zeer tevreden**. De meeste ouders zijn tevreden over de snelheid van de communicatie met de medewerkers van de leerrechtpilot. Zij ervaren de snelheid van de communicatie als heel prettig en ook de korte gesprekken met de medewerkers bij het halen en brengen van hun kind naar de leerrecht pilot.

Resultaten van deelname aan de leerrechtpilot
Vervolgens hebben we met ouders gesproken over de resultaten die zij bij hun kind zien vanaf deelname aan de leerrechtpilot. We hebben gevraagd naar de zelfredzaamheid/zelfstandigheid, het gedrag en de cognitieve ontwikkeling van hun kind. De antwoorden op deze vragen zijn door ouders gegeven vanuit hun eigen beleving. Er zijn ouders gesproken van in totaal zes leerlingen.

Veel beter - beetje beter - hetzelfde - beetje slechter - veel slechter - geen idee - niet van toepassing

Eten en drinken	1	4	1				
Aan- en uitkleden	3	3					
Zindelijkheid	1	4	2				

Ouders geven aan dat de zelfredzaamheid van hun kind is toegenomen sinds ze de pilot bezoeken. Daarnaast zien ouders een verandering op de besproken gebieden en zien zij dit gedrag terug in de thuissituatie.

Gedrag
De antwoorden op de vragen rondom gedrag van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind in sommige gevallen een positieve verandering op de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel. Er is hier gesproken met zes van in totaal acht ouders.

Welbevinden	2	3	1				
Aandachtsboog	1	4	1				
Energieniveau		5	1				
Slaapgedrag		3	3				
Omgang met leeftijdsgenoten	1	3	2				
Om hulp vragen		4	2				

Het bovenstaande laat zien dat het gedrag van de leerlingen die meedoen aan de pilot in veel opzichten verbeteringen laat zien. De meeste kinderen ontwikkelen zich goed op alle bovenstaande facetten, waarbij het welbevinden als een belangrijk criterium wordt genoemd. Ouders vinden dat hun kind een positieve groei heeft doorgemaakt en daar zijn ze heel blij mee.

Cognitieve ontwikkeling
De antwoorden op de vragen rondom de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien in veel gevallen een verandering op de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel. Het betreft hier de evaluatie- en eindevaluatievragen van zes ouders.

Praten	2	3	1				
Gebaren		4					2
Andere uitdrukkingsvaardigheden						1	5
Pictogrammen	1	2	1				2
Kleuren kennen	2	4					
Cijfers kennen	1	3					2
Schrijven / letters	2						4
Lezen	1						5
Rekenen	1						5
Schoolse vaardigheden	1	3					2

Bijna alle ouders zien de meerwaarde van de pilot in het onderwijsgedeelte omdat de cognitieve ontwikkeling voor hen heel belangrijk is. *'Mijn kind leert hier dingen die hij op het KDC niet aangeboden krijgt en daar ben ik dankbaar voor'*, vertelt een ouder. *'Ik heb veel respect voor de mensen die voor de groep staan. Met veel geduld leren ze de kinderen belangrijke vaardigheden'*, vertelt een andere ouder.

Hoop voor de toekomst
Aan ouders is de vraag gesteld om in een paar woorden te omschrijven wat zij hopen voor de toekomst van hun kind. De onderstaande antwoorden zijn weergegeven in de eigen bewoordingen van ouders.

'Ik heb veel respect voor de leerkrachten op deze school. Door hen is mijn kind heel erg gegroeid.'

'Ik hoop dat mijn zoon zich zo ontwikkelt dat hij later zelfstandig kan wonen of in een woongroep en dan hoop ik dat hij gelukkig is.'

"Natuurlijk hoop ik het beste voor mijn kind maar ik besef dat dit stap voor stap gaat. Maar ik heb er vertrouwen in".

Uitstroomleerlingen
Van de acht leerlingen zijn er twee die de pilot hebben verlaten omdat zij elders een plek gevonden hebben. Deze twee leerlingen zijn uitgestroomd naar het KDC 12+.

Suggesties/opmerkingen
Over het algemeen zijn ouders tevreden over de leerrecht pilot. Niet alle ouders weten verbetersuggesties te geven. Een ouder vindt dat de leerrechtpilot meer aandacht moet besteden aan de spraakontwikkeling. Maar de ouders zien de pilot als een meerwaarde voor hun kind.

Samenvatting
Er is gesproken met ouders van in totaal acht leerlingen van de leerrechtpilot. Deze leerlingen variëren in leeftijd van 9 tot en met 12 jaar. De leerlingen zijn bekend met diverse beperkingen: autisme, verstandelijke beperking en het Syndroom van Down.

Alle ouders zijn betrokken geweest in het besluit ten behoeve van de overstap naar de leerrechtpilot. Ouders geven aan dat de informatie die ze gekregen hebben inhoudelijk goed was en dat er sprake was van meebeslissen in de overstap van het KDC naar de leerrechtpilot. Het KDC heeft bij alle overgangen gezorgd voor een goede overdracht naar de leerrechtpilot, waar ouders erg tevreden over zijn. Ouders noemen het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling door een passend onderwijsaanbod één van de grootste redenen om de overstap te maken naar de leerrechtpilot.
Ook zijn ouders gesproken over de voorbereiding en het wenproces in de overgang naar de leerrechtpilot. Ouders zijn hierover zeer tevreden tot tevreden.

De inzet en de betrokkenheid van de professionals wordt door meerdere ouders als heel positief omschreven. Ook zijn ouders tevreden tot zeer tevreden over de wijze waarop de professionals omgaan met de leerlingen en het aantal leerlingen in de klas.

Met ouders is gesproken over verschillende aspecten van de leerrechtpilot. Er is gesproken over ondersteuningsbehoefte, naschoolse opvang, vakantieopvang, vervoer en de ondersteuning aan ouders. Ouders zijn over het algemeen tevreden over al deze aspecten. De meeste ouders maken geen gebruik van de naschoolse opvang of vakantieopvang maar vinden het wel prettig dat de mogelijkheid er is. Ook de ondersteuning aan ouders wordt als erg prettig ervaren, ouders hebben het gevoel met hun vragen terecht te kunnen en ondersteuning te krijgen wanneer zij die nodig hebben. Alleen over het vervoer van en naar de leerrechtpilot zijn niet alle ouders positief.

Over de communicatie zijn alle ouders tevreden tot zeer tevreden. Ouders noemen verschillende manieren waarop er gecommuniceerd wordt waarbij de snelheid en de digitale mogelijkheden als positief ervaren worden. Vooral de communicatie via de app wordt goed gewaardeerd door de ouders. Ook wat betreft de communicatie over de voortgang van de kinderen wordt er volgens ouders voldoende gecommuniceerd.

Wat betreft de zelfredzaamheid, het gedrag en de cognitieve vaardigheden van de leerlingen zien ouders dat hun kinderen een positieve ontwikkeling doormaken, op vrijwel alle gebieden zien ouders een groei, groot of klein.

In het afgelopen schooljaar zijn twee leerlingen doorgestroomd naar een KDC 12+ plek vanwege de leeftijd.

Voor de toekomst zien ouders graag dat hun kind zich verder ontwikkelt op de lijn die ingezet is waarbij de focus ligt op zelfredzaamheid en communiceren met ouders en derden. Bijna alle ouders hopen dat hun kind een leven tegemoet gaat waarbij ze zelf meer de regie kunnen hanteren.

Als suggestie geeft een ouder aan dat er meer aandacht besteed kan worden aan de spraakontwikkeling. Verder worden geen verbetersuggesties genoemd en zijn ouders tevreden.

Leerrechtpilot Tytylschool i.s.m. ASVZ

Vanuit de leerrechtpilot Tyltylschool - ASVZ zijn er contactgegevens van elf leerlingen gedeeld. De zorg- en onderwijs-specialisten hebben de ouders van acht leerlingen gesproken. De ouders van de andere drie leerlingen hebben niet gereageerd.
De leerlingen die deelnemen aan deze pilot zijn gestart op verschillende momenten. Vijf ouders van leerlingen die deelnemen aan de leerrechtpilot op de Tyltylschool met ASVZ zijn vanuit de zorg- en onderwijsspecialisten eerder gesproken. Bij deze ouders zijn alleen de evaluatievragen of eindevaluatievragen afgenomen. Met de ouders van nieuwe leerlingen en leerlingen die niet eerder zijn gesproken, hebben we een combinatie van start-, evaluatie- en eindevaluatievragen afgenomen of alleen de startvragen.

De leeftijd van de leerlingen varieert in de basisschoolleeftijd van 4 tot en met 12 jaar.

4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar
		1	3	2		1		1

Ouders is gevraagd naar de beperking die hun kind heeft. Zoals te zien is in onderstaande tabel geven ouders meerdere antwoorden. Om recht te doen aan de antwoorden van ouders en aan de unieke complexiteit van de problematiek van de leerlingen kunnen per kind meerdere beperkingen genoemd zijn.

Genoemde beperking	**Aantal leerlingen**
Autisme spectrum stoornis / verstandelijke beperking	1
Verstandelijke beperking	6
Syndroom van down	1

Voor deelname aan leerrechtpilot
De ouders van de nieuw ingestroomde leerlingen zijn bevraagd over de situatie voorafgaand aan de plaatsing binnen de leerrechtpilot. Allen vertellen dat zij goed geïnformeerd zijn over deze pilot. De meeste ouders geven aan dat het KDC hen heeft ingelicht over de pilot. Ook speelde het KDC een actieve rol bij de overdracht van de informatie naar de leerrechtpilot. Wat betreft de inhoud van de pilot geven ouders aan dat ze hierover voldoende geïnformeerd zijn. Met betrekking tot het meebeslissen over de plaatsing van hun kind op de pilot, geven alle ouders aan dat er sprake was van meebeslissen. Een ouder vertelde dat ze dit heel prettig vond omdat ze het gevoel kreeg dat ze serieus genomen werd.

Ouders geven aan de volgende verwachtingen te hebben gehad bij de start van de leerrechtpilot:

- Om het welbevinden van mijn kind te vergroten (4x)
- Om te zorgen dat het beter gaat met het gedrag van mijn kind (2x)
- Om de zelfstandigheid / zelfredzaamheid van mijn kind te bevorderen (2x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind (5x)
- Door de sfeer op school / in de klas, kreeg ik het gevoel dat mijn kind zich daar prettig zou voelen (4x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van mijn kind (5x)

Er is ook gevraagd of er bepaalde voorzieningen zijn waardoor ouders over de streep getrokken zijn tot deelname aan een pilot. Ouders geven diverse antwoorden:

- Zwembad (5x)
- Sportieve activiteiten (4x)
- Culturele activiteiten (1x)
- De inhoud van het educatieve programma (3x)
- Buitenruimte (2x)
- Uitstapjes (1x)
- Maaltijden (2x)
- Keuken (1x)
- Fysiotherapie (2x)
- Logopedie (5x)
- Vervoer van en naar huis (2x)
- Naschoolse opvang (1x)
- Vakantieopvang (1x)
- De expertise van aanwezige professionals (1x)

Overgang naar de leerrechtpilot
Met ouders van nieuw ingestroomde kinderen is gesproken over de overgang naar de leerrechtpilot. Dit betreft vragen over de voorbereiding en het wenproces. Daarbij is volgens de ouders bij aanvang individueel gekeken naar de meest passende onderwijsplek voor hun kind. Naast het feit dat ouders hun kind hebben voorbereid op de overstap naar de leerrechtpilot, is ook duidelijk dat het KDC een rol heeft gespeeld in de overstap naar de pilot en dat sommige kinderen op bezoek zijn geweest bij de pilot, dan wel hebben proefgedraaid.

Ouders noemen de volgende factoren die van invloed zijn geweest op het wenproces:

Factor	Aantal
Het gedrag van mijn kind	1
De voorbereiding van het kind vanuit school/het KDC	2
De afstemming tussen school/KDC en leerrechtpilot over de wijze waarop de professionals voor de klas moeten omgaan met mijn kind	1
Geen	2

Een ouder vermeldde dat er geen sprake was van een wenproces omdat het vanaf de start goed ging. De leerling had geen aanpassingsproblemen omdat deze leerling bekend was met de structuur en de aanpak die ook op het KDC gehanteerd werd. Verder vertelde een ouder dat de sfeer op de groep vanaf het begin goed was omdat er op de leerrechtpilot minder hinderlijke geluiden waren van andere kinderen waardoor haar kind zich beter kon concentreren.

Ouders is gevraagd naar de tevredenheid over het wenproces. Van de acht ouders hebben er drie (startinterviews) deze vraag beantwoord. Twee ouders zijn **zeer tevreden** en één ouder gaf aan **tevreden** te zijn.

In de klas
Aan de ouders is gevraagd naar de tevredenheid over de groepssamenstelling. In totaal is er gesproken met acht ouders van elf leerlingen. Er zijn diverse vragen gesteld over de inhoud van de dag, de samenstelling van de groep en de omgang met de leerlingen. De vragen en antwoorden die met de ouders zijn besproken, zijn in een tabel weergegeven. Ook de toelichtingen van ouders zijn verwerkt in dit rapport.

zeer tevreden - tevreden - neutraal - ontevreden - zeer ontevreden - weet niet / geen zicht op - n.v.t.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de onderwijskundige behoeften van mijn kind	4	4					
De inhoud/opbouw van het dagprogramma	3	5					
Het aantal leerlingen op de groep	2	3		1		2	
De leerlingpopulatie op de groep	1	6				1	
De wijze waarop de professionals op de groep omgaan met mijn kind	2	6					
Het aantal professionals dat op de groep staat	2	5		1			

Algemene tevredenheid
Tijdens de gesprekken met de ouders gaven zij aan dat het onderwijsaanbod van de leerlingen gewaardeerd wordt. Zo wordt er meerdere malen genoemd dat de leerlingen vorderingen maken wat betreft hun communicatieve vaardigheden. De inzet en de betrokkenheid van de professionals wordt door meerdere ouders als heel positief omschreven.

Populatie en professionals
Verder wordt er genoemd dat de groepsgrootte als prettig wordt ervaren. Door de relatief kleine groep krijgen leerlingen voldoende aandacht om zich op meerdere vlakken te ontwikkelen. Een ouder daarentegen beoordeelt de groepsgrootte als onvoldoende en zou graag een kleinere groep en meer professionals voor de groep zien. De meeste ouders zijn ook tevreden over de expertise van de medewerkers en vertellen dat het contact goed is.

Overige aspecten van de leerrechtpilot
Tijdens de gesprekken met ouders is aandacht geweest voor diverse overige aspecten van de leerrechtpilot. Er is met ouders bijvoorbeeld gesproken over de beschikbaarheid van naschoolse opvang, vakantieopvang en het vervoer van en naar huis. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn in een tabel weergegeven. Er is gesproken met ouders van in totaal acht leerlingen.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind	4	3					1
De beschikbaarheid van naschoolse opvang		1					7
De beschikbaarheid van vakantieopvang	2	2					4
De beschikbare voorzieningen voor uw kind op de pilot	1	4				2	1
Het vervoer van en naar huis	1	2		3			2
Ondersteuning ouders	1	4				1	2
Activiteiten buiten het reguliere programma	1	1				3	3

Opvang
Veel ouders vertellen dat er het fijn is dat er mogelijkheden zijn voor naschoolse- en vakantieopvang maar niet iedereen maakt er gebruik van omdat veel ouders de mogelijkheden hebben om zelf hun kind op te vangen na schooltijd en tijdens de vakantie. Zo zijn er meerdere ouders waarvan de een thuis is en de partner werkt.

Ondersteuning
Ouders ervaren de ondersteuningsbehoeften aan hun kind als prettig en geven aan dat ze meestal terecht kunnen met hun vragen hierover bij de professionals, ondanks de coronamaatregelen en dat wordt als heel positief ervaren. Er is hierover gesproken met in totaal acht ouders.

Vervoer
Het vervoer van en naar de leerrechtpilot is door drie ouders als onvoldoende beoordeeld. De taxiritten verlopen volgens deze ouders niet altijd goed doordat de leerling te laat dan wel te vroeg wordt afgehaald. Een ouder vertelde dat haar kind meerdere keren huilend is thuisgekomen door een voorval in de taxi. Inmiddels is dit probleem opgelost maar ouders geven aan dat het vervoer te maken heeft met veel wisselingen van het personeel en dat is voor de doelgroep niet prettig. Ook worden de matige pedagogische kwaliteiten van de vervoerders als probleem ervaren.

Communicatie
We hebben met zes ouders gesproken over de communicatie vanuit de leerrechtpilot naar ouders betreft de voortgang van hun kind. Hierin hebben we meegenomen; de wijze waarop er gecommuniceerd wordt, de frequentie en tevredenheid over de inhoudelijk verstrekte informatie.
De ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd over de voortgang van hun kind. De communicatie tussen ouders en de Tyltylschool verloopt volgens de meeste ouders naar wens; er is sprake van informeren middels diverse communicatiemiddelen. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn hieronder weergegeven.

Wijze van contact (meerdere antwoorden mogelijk)

- Schriftje (1x)
- Voortgangsgesprek (4x)
- Telefonisch (6x)
- Persoonlijk contact (5x)
- Per e-mail/brief (5x)
- Rapport (5x)

De volgende vragen die gesteld zijn met betrekking tot de communicatie zijn de volgende:
Hoe tevreden bent u over de frequentie van het verstrekken van informatie over de voortgang van uw kind?
De ouders van de zes geïnterviewden geven aan dat ze **tevreden** zijn. 'Zodra ik app, krijg ik gelijk antwoord op mijn vraag en dat vind ik heel erg fijn. Naast appen kan ik natuurlijk ook bellen en mailen. Heel makkelijk allemaal.', vertelt een moeder van één van de leerlingen.

Hoe tevreden bent u over de inhoud van de verstrekte informatie over de voortgang van uw kind?
Ook over de inhoud van de verstrekte informatie zijn de ouders **tevreden**. De meeste ouders zijn tevreden over de communicatie met de medewerkers van de Tyltylschool. Zij ervaren de snelheid van de communicatie als heel prettig en ook de korte gesprekken met de medewerkers bij het halen en brengen van hun kind naar de leerrechtpilot. Daarnaast zijn ouders ook positief over het digitale dossier waarin zij kunnen zien en lezen hoe de ontwikkeling van hun kind op diverse gebieden verloopt. Een ouder verwoordt het als volgt: 'Het is fijn dat ik weet wat mijn kind op school doet, want dat kan ze zelf niet altijd goed vertellen. We worden door de school goed op de hoogte gehouden en dat is fijn.'

Resultaten van deelname aan de leerrechtpilot
Vervolgens hebben we met ouders gesproken over de resultaten die zij bij hun kind zien vanaf deelname aan de leerrechtpilot. We hebben gevraagd naar de zelfredzaamheid/zelfstandigheid, het gedrag en de cognitieve ontwikkeling van hun kind. De antwoorden op deze vragen zijn door ouders gegevens vanuit hun eigen beleving. Er zijn ouders gesproken van in totaal vijf leerlingen.

Zelfredzaamheid/zelfstandigheid
Veel beter - beetje beter - hetzelfde - beetje slechter - veel slechter - geen idee - niet van toepassing

Eten en drinken	1	3		1	1		
Aan- en uitkleden	1	3	2				
Zindelijkheid	2	3	1				

Ouders geven aan dat zij de zelfredzaamheid van hun kind als belangrijk ervaren, zeker op het gebied van zindelijkheid. Daarnaast zien ouders een verandering in de onderstaande besproken gebieden en zien zij dit gedrag terug in de thuissituatie.

Gedrag
De antwoorden op de vragen rondom het gedrag van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind in sommige gevallen een positieve verandering in de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel. Er is hier gesproken met vijf ouders van in totaal acht ouders.

Welbevinden	1	4					
Aandachtsboog		5					
Energieniveau		5					
Slaapgedrag		3	2				
Omgang met leeftijdsgenoten		3	2				
Om hulp vragen		3	2				

Het welbevinden van de leerling wordt door de ouders als positief ervaren. De meeste kinderen ontwikkelen zich goed op alle bovenstaande facetten, waarbij het welbevinden als een belangrijk criterium wordt genoemd.

Cognitieve ontwikkeling
De antwoorden op de vragen rondom de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien in veel gevallen een verandering in de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel. Het betreft hier de evaluatie- en eindevaluatievragen van vijf ouders

Praten	1	4					
Gebaren		4					1
Andere uitdrukkingsvaardigheden		1				1	3
Pictogrammen	1	2					2
Kleuren kennen	1	4					
Cijfers kennen	1	3					1
Schrijven / letters	2						3
Lezen	1						4
Rekenen	1						4
Schoolse vaardigheden	1	3				1	

'Ik ben erg blij dat mijn kind meedoet met de leerrechtpilot omdat zij hierdoor schoolse vaardigheden leert die zij op een KDC niet aangeboden krijgt', vertelt een moeder enthousiast. De ouders noemen de cognitieve ontwikkeling als een

belangrijke overweging om te kiezen voor de leerrechtpilot.
'Door de rust in de groep en de kleine aantallen leerlingen krijgt mijn kind veel hulp en leert daardoor beter', vertelt een ouder. Andere ouders zien de meerwaarde van de pilot in het onderwijsgedeelte omdat de cognitieve ontwikkeling voor hen heel belangrijk is. Een ouder zou graag meer aandacht willen voor de communicatieve vaardigheden. Zijn kind heeft moeite met zich verbaal te uiten en daar moet meer aandacht voor komen.

Hoop voor de toekomst
Aan ouders is de vraag gesteld om in een paar woorden te omschrijven wat zij hopen voor de toekomst voor hun kind. De onderstaande antwoorden zijn weergegeven in de eigen bewoordingen van ouders.

'Sinds mijn zoon de pilot bezoekt zie ik hem groeien.'

'Ik ben heel tevreden met de plek die mijn kind heeft op de leerrechtpilot. Behalve dat mijn kind daar leert, is het ook een nette school.'

'Ik ben een blije en dankbare ouder en ik hoop dat de school deze hulp blijft inzetten voor mijn kind.'

Uitstroomleerlingen
Van de acht interviews zijn er twee leerlingen die de pilot hebben verlaten omdat zij elders een plek gevonden hebben. Deze twee leerlingen zijn uitgestroomd naar het KDC 12+.

Suggesties/opmerkingen
Over het algemeen zijn ouders tevreden over de leerrechtpilot. Niet alle ouders weten verbetersuggesties te geven. Eén ouder vindt dat de leerrechtpilot meer aandacht moet besteden aan de spraakontwikkeling. De ouders zien de pilot als een meerwaarde voor hun kind.

Samenvatting
Er is gesproken met ouders van in totaal acht leerlingen van de leerrechtpilot. Deze leerlingen variëren in leeftijd van 6 tot en met 12 jaar. De leerlingen zijn bekend met diverse beperkingen: autisme, verstandelijke beperking en Syndroom van Down worden door de ouders genoemd.

Alle ouders zijn betrokken geweest in het besluit ten behoeve van de overstap naar de leerrechtpilot. Ouders geven aan dat de informatie die ze gekregen hebben inhoudelijk goed was en dat er mede hierdoor een beslissing is genomen voor een plaatsing op de leerrechtpilot. Het KDC heeft in de overgang een belangrijke rol gespeeld in de overdracht aan de leerrechtpilot. Ouders zijn tevreden over het wenproces en vertellen dat hun kind geen aanpassingsproblemen heeft ervaren. Ouders noemen de structuur, aanpak en sfeer positieve punten die bij hebben gedragen aan een goede overgang en start.

Ouders waarderen het onderwijsaanbod en zien dat hun kinderen communicatieve vorderingen maken. Ouders zijn tevreden over de inzet en betrokkenheid van de professionals. Over de groepsgrootte zijn de meeste ouders tevreden, zij noemen de kleine groep als een positief punt. Eén van de ouders geeft aan de groep nog te groot te vinden qua aantal. Veel ouders vertellen dat het fijn is dat er mogelijkheden zijn voor naschoolse- en vakantieopvang maar niet iedereen maakt er gebruik van omdat veel ouders de mogelijkheden hebben om zelf hun kind op te vangen na schooltijd en tijdens de vakantie. Ouders ervaren de ondersteuningsbehoeften aan hun kind als prettig en geven aan dat ze meestal terecht kunnen met hun vragen hierover bij de professionals. Het vervoer van en naar de leerrechtpilot is door drie ouders als onvoldoende beoordeeld, leerlingen worden te vroeg of te laat opgehaald en thuis gebracht. Het vervoer heeft veel wisselingen van personeel en de matige pedagogische kwaliteiten wordt als probleem ervaren.

De meeste ouders zijn tevreden over de communicatie met de medewerkers van de Tyltylschool. Zij ervaren de snelheid van de communicatie als heel prettig en ook de korte gesprekken met de medewerkers bij het halen en brengen van hun kind naar de leerrechtpilot. Daarnaast zijn ouders ook positief over het digitale dossier waarin zij kunnen zien en lezen hoe de ontwikkeling van hun kind op diverse gebieden verloopt.

Wat betreft de zelfredzaamheid, het gedrag en de cognitieve vaardigheden van de leerlingen zien ouders dat hun kinderen groei doormaken.

Voor de toekomst zien ouders graag dat hun kind zich verder ontwikkelt op de lijn die ingezet is waarbij de focus ligt op zelfredzaamheid en communiceren met ouders en derden. Bijna alle ouders hopen dat hun kind een leven tegemoet gaat waarbij ze zelf meer de regie kunnen hanteren. Veel ouders hopen ook dat het leesproces op gang komt omdat de huidige digitale wereld een zekere leesvaardigheid eist om te kunnen participeren.

De meeste ouders weten geen verbetersuggesties te geven en zijn tevreden over de leerrechtpilot. Eén van de ouders noemt dat zij graag meer aandacht voor spraakontwikkeling zou zien.

Leerrechtpilot Willeboerschool i.s.m. Lievegoed

Vanuit de leerrechtpilot Willeboerschool - Lievegoed zijn er contactgegevens van tien leerlingen gedeeld. De zorg- en onderwijsspecialisten hebben de ouders van negen leerlingen gesproken. De ouder van de andere leerling was telefonisch niet bereikbaar.

De leerlingen die deelnemen aan deze pilot zijn gestart op verschillende momenten. Vijf ouders van leerlingen die deelnemen aan de leerrechtpilot op de Willeboerschool met Lievegoed zijn vanuit de zorg- en onderwijsspecialisten eerder gesproken. Bij deze ouders zijn alleen de evaluatievragen of eindevaluatievragen afgenomen. Met de ouders van nieuwe leerlingen en leerlingen die niet eerder zijn gesproken, hebben we een combinatie van start-, evaluatie- en eindevaluatievragen afgenomen of alleen de startvragen.

De leeftijd van de leerlingen varieert in de basisschoolleeftijd.

5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar	13 jaar
	1	3	2	1	1			1

Ouders is gevraagd naar de beperking die hun kind heeft. Zoals hieronder te zien geven ouders meerdere antwoorden. Om recht te doen aan de antwoorden van ouders en aan de unieke complexiteit van de problematiek van de leerlingen kunnen per kind meerdere beperkingen genoemd zijn.

Genoemde beperking	**Aantal leerlingen**
Autisme spectrum stoornis	4
Verstandelijke beperking	3
Syndroom van down	2
Motorische achterstand	1
Kleefstra syndroom	1

Voor deelname aan leerrechtpilot
De ouders van de nieuw ingestroomde leerlingen zijn bevraagd over de situatie voorafgaand aan de plaatsing binnen de leerrechtpilot. Hierbij geven ouders aan te zijn geadviseerd vanuit de school of het kinderdagcentrum betreft de pilot. Twee ouders geven aan dat zij vooraf zijn geïnformeerd over de inhoud van de pilot, één ouder geeft aan niet te zijn geïnformeerd. Alle ouders geven aan betrokken te zijn bij de start van hun kind op de leerrechtpilot door geïnformeerd te worden en te kunnen meebeslissen over de plaatsing.

Ouders geven aan de volgende verwachtingen te hebben gehad bij de start van de leerrechtpilot:

- Om het welbevinden van mijn kind te vergroten (3x)
- Om te zorgen dat het beter gaat met het gedrag van mijn kind (2x)
- Om de zelfstandigheid/ zelfredzaamheid van mijn kind te bevorderen (3x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind (2x)
- Door de sfeer op school kreeg ik het gevoel dat mijn kind zich daar prettig zou voelen (2x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van mijn kind (2x)
- Voor het stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van mijn kind (3x)
- Om zicht te krijgen op de mate waarin mijn kind aan onderwijs kan deelnemen (2x)

Eén ouder geeft als toelichting dat het gedrag van haar kind iets brutaler is geworden, met name thuis, na deelname aan de leerrechtpilot.

Er is ook gevraagd of er bepaalde voorzieningen zijn waardoor ouders over de streep getrokken zijn tot deelname aan een pilot. Ouders geven diverse antwoorden:

- Geen (1x)
- Creatieve activiteiten (2x)
- Sportieve activiteiten (2x)
- De inhoud van het educatieve programma (2x)
- Buitenruimte (1x)
- Fysiotherapie (1x)
- Logopedie (1x)
- De beschikbare ondersteuning van mij als ouder (1x)

- Vervoer van en naar huis (1x)
- Vakantieopvang (1x)
- De expertise van aanwezige professionals (3x)
- Aanvullend noemen ouders nog de combinatie van zorg en onderwijs.

Overgang naar leerrechtpilot
Met ouders van nieuw ingestroomde kinderen is gesproken over de overgang naar de leerrechtpilot. Dit betreft vragen over de voorbereiding en het wenproces. In totaal zijn drie ouders gesproken, twee leerlingen zijn nieuw ingestroomd, één leerling was al eerder ingestroomd maar nog niet eerder gesproken in het kader van oudertevredenheid.

Twee van de drie kinderen zijn voor deelname aan de leerrechtpilot actief betrokken in de voorbereiding door thuis te hebben gesproken met het kind over de leerrechtpilot en doordat er op school of het KDC met het kind over de leerrechtpilot is gesproken. Bij een ander kind was dit niet mogelijk en zijn ouders zelf gaan kijken om een beeld te krijgen van de leerrechtpilot. Ouders is gevraagd hoe tevreden zij zijn over hoe het wenproces is verlopen. Twee ouders geven aan **zeer tevreden** te zijn, de derde ouder gaf als antwoord: **weet niet / geen zicht op**.

Er is met ouders gesproken over welke factoren van invloed zijn geweest op het wenproces van hun kind. Het volgende wordt genoemd:

Factor	Aantal
Het gedrag van mijn kind	1
De houding van mijn kind	1
De gehechtheid van mijn kind	1
De voorbereiding van het kind vanuit thuis	1
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de wijze waarop de professionals voor de klas moeten omgaan met mijn kind	2
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de inhoud van het dagprogramma voor mijn kind	1

Ter aanvulling op de keuzemogelijkheden geven ouders aan geen zicht te hebben gehad op de factoren die van invloed waren op het wenproces en/of dat er geen sprake was van een wenproces omdat de begeleidsters al bekend waren met het kind. Alle ouders denken dat alles goed is verlopen tijdens het wenproces.

In de klas
Ouders is gevraagd hoe tevreden zij zijn over wat er op de groep/in de klas gebeurt door diverse vragen gesteld over de inhoud van de dag, de samenstelling van de groep en de omgang met de leerlingen. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn in een tabel weergegeven. Ook de toelichtingen van ouders zijn verwerkt in dit rapport. Er zijn ouders gesproken van in totaal negen leerlingen.

zeer tevreden - tevreden - neutraal - ontevreden - zeer ontevreden - weet niet / geen zicht op - n.v.t.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de onderwijskundige behoeften van mijn kind	5	3				1	
De inhoud/opbouw van het dagprogramma	5	3	1				
Het aantal leerlingen op de groep	3	5		1			
De leerlingpopulatie op de groep	4	3	1	1			
De wijze waarop de professionals op de groep omgaan met mijn kind	5	3		1			
Het aantal professionals dat op de groep staat	3	4		2			

Algemene tevredenheid
Over het algemeen zijn ouders tevreden tot zeer tevreden over wat er op de groep/in de klas gebeurt. *'Eigenlijk zijn we over de Willeboer heel duidelijk: goed onderwijs en goede begeleiding en de begeleiders zijn zeer professioneel.' 'De mensen voor de klas zijn zeer betrokken bij de leerlingen.' 'Een fijne plek voor ons kind.'*

Populatie en professionals
De meeste ouders geven een toelichting op de vraag hoe tevreden zij zijn over het aantal leerlingen op de groep/in de klas. Deze ouders geven aan dat de groep klein en overzichtelijk is waardoor er meer aandacht is voor hun kind. Eén ouder noemt dat het aantal te groot is en verwacht kleinere groepen op een leerrechtpilot.

Twee ouders geven aan dat het aantal professionals op de groep/voor de klas meer moet zijn. Het grootste gedeelte van de ouders is tevreden over de wijze waarop de professionals omgaan met hun kind. Eén van de ouders noemt dat de tevredenheid afhankelijk is van wie er op welke dag op de groep/ in de klas staat.

Overige aspecten van de leerrechtpilot
Tijdens de gesprekken met ouders is aandacht geweest voor diverse overige aspecten van de leerrechtpilot. Er is met ouders bijvoorbeeld gesproken over de beschikbaarheid van naschoolse opvang, vakantieopvang en het vervoer van en naar huis. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn in een tabel weergegeven.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind	5	3				1	
De beschikbaarheid van naschoolse opvang		1					8
De beschikbaarheid van vakantieopvang	3	3					3
De beschikbare voorzieningen voor uw kind op de pilot	5	3	1				
Het vervoer van en naar huis	2	5					2
Ondersteuning ouders	4	4					1
Activiteiten buiten het reguliere programma	2	2					5

Opvang
Een groot gedeelte van de ouders geven aan dat zij geen gebruikmaken van de naschoolse dagopvang, over het algemeen worden de kinderen na schooltijd opgevangen door ouders/verzorgers. Hier hebben ouders geantwoord met **niet van toepassing**. Over de vakantieopvang geven veel ouders aan dat zij het prettig vinden dat de mogelijkheid er is. Ouders maken gebruik van dit aanbod wanneer nodig en zijn tevreden over de kwaliteit van de opvang. Bijna alle ouders die zijn gesproken geven toelichting bij de vraag over beschikbare ondersteuning aan ouders. Alle ouders zijn **tevreden** tot **zeer tevreden** over de mogelijkheid tot ondersteuning en de ondersteuning zelf. *'We hebben geen grote vragen maar prettig dat er ondersteuning is.', 'Je kunt altijd met je vragen op school terecht en dat is heel prettig.'* en *'Je kunt te allen tijde bij de school terecht met vragen.'*

Ondersteuning en activiteiten
De meeste ouders geven aan **tevreden** tot **zeer tevreden** te zijn over de beschikbare voorzieningen op de locatie, zoals fysiotherapie en logopedie. Eén ouder geeft aan niet op de hoogte te zijn welke beschikbare voorzieningen er aanwezig zijn.

De coronamaatregelen lijken effect te hebben op de activiteiten buiten het reguliere dagprogramma. Veel ouders geven aan dat er op dit moment geen andere activiteiten zijn vanwege de maatregelen.

Vervoer
Een opvallende verbetering ten opzichte van vorig evaluatiemoment, is te zien in de tevredenheid over het vervoer van en naar de leerrechtpilot. Een ouder noemt dat er veel problemen zijn geweest maar dat het vervoer verbeterd is. Alle ouders, waarvan hun kind gebruikmaakt van vervoer, zijn **tevreden** tot **zeer tevreden**.

Communicatie
We hebben met ouders gesproken over de communicatie vanuit de leerrechtpilot naar ouders betreft de voortgang van hun kind. Hierin hebben we meegenomen: de wijze waarop er gecommuniceerd wordt, de frequentie en tevredenheid over de inhoudelijk verstrekte informatie.

Ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd over de voortgang van hun kind. Alle mogelijke opties worden gebruikt. Het verschilt per ouder op welke manier gecommuniceerd wordt. Veel ouders maken gebruik van het schriftje en telefonisch contact. Een groot gedeelte heeft ook persoonlijk contact. Een opvallend verschil is te zien in de antwoorden betreft het rapport en het voortgangsgesprek. Hierin zien we verschillende antwoorden. Aanvullende op de mogelijkheden die we standaard vragen vullen ouders aan dat zij gebruikmaken van een app. Hier worden informatie en filmpjes in gedeeld.

'Wat betreft de communicatie: je kunt contact maken als dat nodig is en wanneer je vragen hebt. Dat kan via een telefoontje, een mail maar ook via een app. Prima geregeld.'

'Er is een computerprogramma waarbij je alle info kunt vinden over je kind. Er zijn ook filmpjes en dergelijke.'

'De communicatie verloopt op verschillende manieren: per app, telefoon of via email. Het is laagdrempelig en dat is heel prettig.'

Wijze van contact (meerdere antwoorden mogelijk)

- Schriftje: 6 ouders dagelijks - 2 ouders niet
- Rapport: 4 ouders jaarlijks - 4 ouders niet
- Telefonisch: 7 ouders dagelijks - 1 ouder niet
- Voortgangsgesprek: 1 ouder elk kwartaal - 3 ouders elk jaar - 4 ouders niet
- Persoonlijk contact: 5 ouders dagelijks - 1 ouder wekelijks - 2 ouders niet
- Per e-mail/brief: 4 ouders dagelijks - 3 ouders wekelijks - 1 ouder niet

Wat betreft de frequentie zijn vier ouders **tevreden**, drie ouders **zeer tevreden** en één ouder is neutraal.

'We worden heel frequent op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen van onze zoon en dat gebeurt via de app, via mail of telefoon.'

'Het fijne aan de school is dat de communicatie makkelijk is. Er is een zorgplan waarop je kunt inloggen en daar staat alle info. Telefonisch kun je ze ook goed bereiken en dat geldt ook voor mails.'

Tenslotte zijn ouders gemiddeld tevreden betreft de inhoud van de verstrekte informatie. Eén ouder noemt dat de inhoud van de informatie heel verschillend kan zijn. Hieronder de antwoorden die ouders geven in de score:

Zeer tevreden	3
Tevreden	2
Neutraal	2
Ontrevreden	1

Resultaten van deelname aan de leerrechtpilot

Vervolgens hebben we met ouders gesproken over de resultaten die zij bij hun kind zien vanaf deelname aan de leerrechtpilot. We hebben gevraagd naar de zelfredzaamheid/zelfstandigheid, het gedrag en de cognitieve ontwikkeling van hun kind. De antwoorden op deze vragen zijn door ouders gegevens vanuit hun eigen beleving. Er zijn ouders gesproken van in totaal zeven leerlingen.

Zelfredzaamheid/zelfstandigheid

Veel beter - beetje beter - hetzelfde - beetje slechter - veel slechter - geen idee - niet van toepassing

Eten en drinken		3	4				
Aan- en uitkleden	1	1	4				1
Zindelijkheid	1	1	4				1

'Zelfredzaamheid is belangrijk voor de toekomst en daarom is het fijn dat er geoefend wordt.'
'Zelfstandigheid blijft een belangrijk item. We hopen dat dit in de toekomst steeds beter zal gaan.'
'Mijn kind wordt steeds zelfstandiger.'
'We zien een vooruitgaan in adl.'
'Mijn zoon heeft bij bepaalde zaken, zoals aan-en uitkleden, hulp nodig.'

Gedrag

De antwoorden op de vragen rondom het gedrag van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind (soms) een verandering op de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel.

Welbevinden	2	3	1				1
Aandachtsboog		3	3	1			
Energieniveau		4	2	1			
Slaapgedrag	1	1	4				1
Omgang met leeftijdsgenoten	1	2	3				1
Om hulp vragen	1	2	4				

Op het gebied van gedrag zien we dat er in kleine stapjes **verbetering** is of de ontwikkeling is **hetzelfde gebleven**. Slechts twee keer wordt door ouders aangegeven dat de ontwikkeling **verslechterd** is op één van de punten.

- *'De ontwikkeling van mijn kind is op veel vlakken hetzelfde gebleven.'*
- *'Mijn zoon is snel afgeleid en dat is ook thuis het geval.'*
- *'Mijn zoon speelt het liefst alleen en heeft weinig contact met andere kinderen thuis. Op school gaat dat beter.'*
- *'We zien over de hele linie verbetering.'*
- *'We zien over de hele linie verbetering maar de concentratie op school is wel beter dan thuis.'*
- *'Op alle vlakken laat mijn zoon ontwikkeling zien sinds hij de school bezoekt.'*

Cognitieve ontwikkeling

De antwoorden op de vragen rondom de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind (soms) een verandering in de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel.

Praten	1	3	1				2
Gebaren	1	3	1				2
Andere uitdrukkingsvaardigheden	1	4	2				
Pictogrammen	1	4	2				
Kleuren kennen	2	2	2				1
Letters kennen	1	2	1				3
Cijfers kennen	1	2	1				3
Schrijven		1					6
Lezen		1					6
Rekenen		1					6
Uitvoeren van schoolse vaardigheden	1	2	2			2	

Een gedeelte van de vragen is door ouders beantwoordt met **niet van toepassing**, een ouder geeft aan dat haar zoon niet spreekt, leest of schrijft. Communicatie vindt plaats via picto's en gebaren. Een andere ouder geeft aan dat haar kind gebruikmaakt van een spraakcomputer. De ouders van meerdere leerlingen geven aan dat het daadwerkelijke lezen, schrijven en rekenen nog **niet van toepassing** is, wel onderdelen hiervan.

Over het algemeen zien ouders vooruitgang in de cognitieve ontwikkeling. Enkele uitspraken van ouders:

'Mijn zoon laat duidelijk zien dat hij zich ontwikkelt op cognitief vlak, daar zijn we heel blij mee.'

'Mijn zoon spreekt in korte zinnen en maakt op school gebruik van gebaren maar dat doet hij thuis niet. Picto's daarentegen gebruiken we ook thuis en dat gaat goed.'

'Ik hoop dat mijn zoon beter en duidelijker gaat praten maar er is een stijgende lijn in de cognitieve ontwikkeling en dat vinden we erg prettig.'

Hoop voor de toekomst

Aan ouders is de vraag gesteld om in een paar woorden te omschrijven wat zij hopen voor de toekomst van hun kind. Over het algemeen geven ouders aan hoop te hebben op ontwikkeling in de zelfredzaamheid, zelfstandigheid en in de communicatie met anderen. De onderstaande antwoorden zijn weergegeven in de eigen bewoordingen van ouders.

- *'Ik hoop dat mijn kind in de toekomst gelukkig is en dat hij zichzelf kan redden. Het zou fijn zijn als hij de basisdingen kan zoals brood smeren.'*
- *'Ik hoop dat mijn zoon gaat spreken zodat hij dan contact krijgt met andere mensen en dat hij kan vertellen wat hij wil, nodig heeft en zijn emoties kan verwoorden.'*
- *'Wij hopen dat onze zoon meer zelfstandig gaat worden, beter leert communiceren en ook dat hij leert rekenen en lezen.'*
- *'We hopen dat onze zoon in de toekomst beter gaat spreken, zelfstandiger wordt maar ook zindelijk.'*
- *'We hopen dat ons kind in de toekomst gaat praten want communiceren met anderen en kunnen aangeven wat je wilt vinden we heel belangrijk. Verder zijn we tevreden met de pilot en is ons kind gegroeid gedurende de pilot.'*
- *'Wij hopen dat onze zoon thuis meer zelfstandig kan gaan functioneren en meer kan communiceren met ons.'*
- *'We hopen dat hij zijn plek in de maatschappij gaat vinden. Onze zoon is goed in organiseren en erg sterk. Wellicht kan hij daar in de toekomst mee uit de voeten middels een baan in die sector.'*

Uitstroomleerlingen
In het afgelopen schooljaar zijn er twee leerlingen die de pilot hebben verlaten omdat zij elders een plek gevonden hebben. Deze leerlingen zijn uitgestroomd naar Huize Thomas van Lievegoed.

Verbetersuggesties / opmerkingen
Bij ouders is nagegaan of en welke verbetersuggesties zij hebben voor de leerrechtpilot. Niet alle ouders weten verbetersuggesties te geven. Een aantal ouders heeft wel een tip ten behoeve van de leerrechtpilot. De gesprekken met ouders zijn geëindigd met de vraag welke onderwerpen niet aan de orde zijn gekomen en voor hen wel van belang zijn. De meeste ouders willen graag extra benoemen dat zij erg tevreden zijn over de school, de leerrechtpilot en de leerkrachten. Ouders benoemen dat zij ontwikkeling zien bij hun kind en hier blij mee zijn.

Een ouder noemt het fijn te vinden om informeel kennis te maken met de andere ouders en informatie met elkaar uit te wisselen. Er is behoefte aan gesprekken onderling over opvoeding en onderwijs. Wellicht is contact tussen de ouders te organiseren wanneer we minder onder invloed van coronamaatregelen leven.

Samenvatting
Er is gesproken met ouders van in totaal negen leerlingen van de leerrechtpilot. Deze leerlingen variëren in de leeftijd van 6 tot en met 13 jaar. De leerlingen zijn bekend met diverse beperkingen: autisme spectrum stoornis, verstandelijke beperking, downsyndroom, algehele ontwikkelingsachterstand, motorische achterstand en het Kleefstra syndroom.

Alle ouders van de leerlingen zijn betrokken geweest in het besluit ten behoeve van een overstap naar de leerrechtpilot. De ouders van de meeste leerlingen hebben hierbij een actieve rol gehad. Alle ouders van deze leerlingen zijn tevreden over de overgang en het wenproces van de leerlingen op de leerrechtpilot.

De ouders zijn op de verschillende onderdelen over de groep voornamelijk tevreden tot zeer tevreden. Bijna alle ouders geven aan dat zij tevreden zijn over de grootte van de groep, klein en overzichtelijk, waardoor er meer aandacht is voor hun kind. Eén ouder is ontevreden over de grootte van de groep, de verwachting was dat de groep kleiner was. Twee ouders geven aan dat zij meer professionals hadden verwacht op de groep.

Betreft de overige aspecten van de leerrechtpilot zijn ouders over het algemeen tevreden tot zeer tevreden. Er bestaat vooral tevredenheid over de ondersteuning die mogelijk is vanuit de pilot aan ouders. Niet alle ouders maken hier gebruik van maar noemen wel dat de mogelijkheid tot ondersteuning als prettig wordt ervaren. Ouders zijn ook tevreden over de mogelijkheid tot fysiotherapie en logopedie op de locatie. Eén ouder noemt niet op de hoogte te zijn van de beschikbare voorzieningen op de locatie. Een opvallende verbetering ten opzichte van vorig evaluatiemoment is te zien in de tevredenheid over het vervoer van en naar de leerrechtpilot.

De ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd over de voortgang van hun kind. Er wordt vooral gecommuniceerd via het schriftje, telefonisch en persoonlijk contact. Ouders vullen aan dat er ook gecommuniceerd wordt via een app, waar zij ook filmpjes op kunnen zien. Ouders zijn tevreden tot zeer tevreden over de frequentie en de inhoud van de terugkoppelingen vanuit de leerrechtpilot. Eén ouder noemt dat de inhoud erg verschilt van de persoon die de terugkoppeling geeft.

Op de gebieden gericht op de zelfredzaamheid van de leerlingen, het gedrag van de leerlingen en de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen zien ouders dat de leerlingen het eerder geleerde vast kunnen houden of zelfs vaardigheden uit hebben kunnen breiden. De ouders van meerdere leerlingen geven aan dat het daadwerkelijke lezen, schrijven en rekenen nog niet van toepassing is, wel onderdelen hiervan. Hierdoor is het antwoord "niet van toepassing" vaak gegeven.

Voor de toekomst geven ouders over het algemeen aan hoop te hebben op ontwikkeling in de zelfredzaamheid, zelfstandigheid en in de communicatie met anderen.

De meeste ouders geven als toelichting dat zij erg tevreden zijn over de leerrechtpilot en noemen dat zij ontwikkeling zien bij hun kind. Als verbetersuggestie noemt een ouder de meerwaarde van kennis- maken met andere ouders om ervaringen uit te wisselen.

Leerrechtpilot ABA huis i.s.m. Educé

Vanuit de leerrechtpilot van het ABA huis – Educé zijn er contactgegevens van twaalf leerlingen gedeeld. De zorg- en onderwijsspecialisten hebben de ouders van elf gesproken. Eén ouder was niet bereikbaar ondanks meerdere pogingen om contact te leggen.

De leerlingen die deelnemen aan deze pilot zijn gestart op verschillende momenten. Een klein aantal ouders van leerlingen die deelneemt aan de leerrechtpilot op het ABAhuis – Educé zijn vanuit de zorg- en onderwijsspecialisten eerder gesproken. Bij deze ouders zijn alleen de evaluatievragen afgenomen. Met de ouders van nieuwe leerlingen en leerlingen die niet eerder zijn gesproken, hebben we een combinatie van start-, evaluatie en eindevaluatievragen afgenomen.

De leeftijd van de leerlingen varieert in de basisschoolleeftijd

4 jaar	5 jaar	6 jaar	7 jaar	8 jaar	9 jaar	10 jaar	11 jaar	12 jaar
1	2	1	2	1	3			1

Ouders is gevraagd naar de beperking die hun kind heeft. Zoals te zien is in onderstaande tabel geven ouders meerdere antwoorden. Om recht te doen aan de antwoorden van ouders en aan de unieke complexiteit van de problematiek van de leerlingen kunnen per kind meerdere beperkingen genoemd zijn.

Genoemde beperking	**Aantal leerlingen**
Autisme spectrum stoornis	8
Verstandelijke beperking / autisme	2
Gedragsproblematiek / ontwikkelingsachterstand	1

Voor deelname aan de leerrechtpilot
De ouders van de nieuw ingestroomde leerlingen zijn bevraagd over de situatie voorafgaand aan de plaatsing binnen de leerrechtpilot. Allen vertellen dat zij goed geïnformeerd zijn over de pilot. Een aantal ouders geeft aan dat het KDC hen heeft ingelicht over de pilot en een ouder vertelt dat het Centrum voor Jeugd en Gezin hen heeft ingelicht over de pilot. Het onderwijs en/of KDC speelde in een geval een actieve rol bij de overdracht van de informatie. Ook wat betreft de inhoud van de pilot geven ouders aan dat ze hierover voldoende geïnformeerd zijn. Met betrekking tot het meebeslissen over de plaatsing van een kind op de pilot, geven alle ouders aan dat er sprake was van meebeslissen: twee ouders gaven aan dat zij het belangrijk vonden dat zij meegenomen werden in het gehele proces.

Ouders geven aan de volgende verwachtingen te hebben gehad bij de start van de leerrechtpilot:

- Om het welbevinden van mijn kind te vergroten (8x)
- Om te zorgen dat het beter gaat met het gedrag van mijn kind (8x)
- Om de zelfstandigheid/zelfredzaamheid van mijn kind te bevorderen (8x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind (8x)
- Door de sfeer op school / in de klas kreeg ik het gevoel dat mijn kind zich daar prettig zou voelen (7x)
- Om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoeften van mijn kind (8x)

Er is gevraagd of er bepaalde voorzieningen zijn waardoor ouders ervoor gekozen hebben om deel te nemen aan een leerrechtpilot. De ouders gaven hierop uiteenlopende antwoorden zoals:

- Creatieve activiteiten (5x)
- Sportieve activiteiten (5x)
- Culturele activiteiten (3x)
- De inhoud van het educatieve programma (8x)
- Buitenruimte (4x)
- Maaltijden (3x)
- Keuken (3x)
- Snoezelruimte (ruimte waar de zintuigen geactiveerd worden) (1x)
- Diagnostiek of onderzoek van mijn kind (3x)
- Medische/verpleegkundige zorg voor mijn kind (1x)
- Logopedie (7x)
- De beschikbare ondersteuning van mij als ouder (4x)
- Vervoer van en naar huis (4x)
- De expertise van aanwezige professionals (5x)

Overgang naar de leerrechtpilot
Met ouders van nieuw ingestroomde kinderen is gesproken over de overgang naar de leerrechtpilot. Dit betreft vragen over de voorbereiding en het wenproces. Daarbij is volgens de ouders bij aanvang individueel gekeken naar de meest passende onderwijsplek voor hun kind. Naast het feit dat ouders hun kind hebben voorbereid op de overstap naar de leerrechtpilot, is ook duidelijk dat het KDC een rol heeft gespeeld in de overstap naar de pilot en dat sommige kinderen op bezoek zijn geweest bij de pilot, dan wel hebben proefgedraaid.

Ouders zijn gevraagd naar de tevredenheid over het wenproces. Van de elf ouders hebben acht ouders het startgesprek gevoerd waarbij een vraag gesteld wordt naar de tevredenheid over het wenproces. Drie ouders hebben de evaluatievragen beantwoord waarbij er niet gevraagd wordt naar de tevredenheid over het wenproces. Zes ouders gaven aan **zeer tevreden** te zijn over het wenproces en twee ouders waren **tevreden**.

Ouders noemen de volgende factoren die van invloed zijn geweest op het wenproces:

Factor	Aantal
Geen	1
Het gedrag van mijn kind	5
De houding van mijn kind	5
De gehechtheid van mijn kind	6
De voorbereiding van het kind vanuit thuis	5
De voorbereiding van het kind vanuit school / het KDC	4
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de wijze waarop de professionals voor de klas moeten omgaan met mijn kind	3
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de opbouw van het dagprogramma voor mijn kind	5
De afstemming tussen school en leerrechtpilot over de inhoud van het dagprogramma voor mijn kind	2

Een ouder vermeldde dat het wenproces vanaf de start goed ging. De leerling had geen aanpassingsproblemen omdat deze leerling bekend was met de structuur en de aanpak die ook op het KDC gehanteerd werd.
'Ik vond het verbazingwekkend hoe snel mijn kind zich aangepast had op de pilot. Dat had ik niet verwacht.'

In de klas
Ouders is gevraagd hoe tevreden zij zijn over wat er op de groep/in de klas gebeurt door diverse vragen te stellen over de inhoud van de dag, de samenstelling van de groep en de omgang met de leerlingen. De vragen en antwoorden die met de ouders besproken zijn, zijn in een tabel weergegeven. Ook de toelichtingen van ouders zijn verwerkt in dit rapport.

zeer tevreden - tevreden - neutraal - ontevreden - zeer ontevreden - weet niet / geen zicht op - n.v.t.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de onderwijskundige behoeften van mijn kind	8	3					
De inhoud/opbouw van het dagprogramma	4	5				2	
Het aantal leerlingen op de groep	3	7				1	
De leerlingpopulatie op de groep	3	5		2		1	
De wijze waarop de professionals op de groep omgaan met mijn kind	4	5			2		
Het aantal professionals dat op de groep staat	2	6	1	2			

Algemene tevredenheid
Tijdens de gesprekken met de ouders gaven zij aan dat het onderwijsaanbod van de leerlingen goed gewaardeerd wordt. Zo wordt er meerdere malen genoemd dat de leerlingen vorderingen maken wat betreft hun communicatieve vaardigheden. Maar ook de inzet van logopedie wordt door alle ouders goed gewaardeerd waarbij het uitbreiden van de woordenschat vaak genoemd wordt.

Populatie en professionals
Verder wordt er genoemd dat de groepsgrootte als prettig wordt ervaren. Door de groep niet groter te laten zijn dan zeven tot acht leerlingen, krijgen leerlingen voldoende aandacht om zich te ontwikkelen op meerdere vlakken. De meeste ouders zijn ook tevreden over de expertise van de medewerkers. Alle medewerkers kennen de ABA-principes

en waarderen de inzet van de medewerkers als voldoende tot ruim voldoende.

Maar er is ook sprake van ontevredenheid bij een ouder vanwege het overplaatsen van deze leerling naar een andere groep met als gevolg dat de ontwikkeling van de desbetreffende leerling stagneerde.

Overige aspecten van de leerrechtpilot
Tijdens de gesprekken met ouders is aandacht geweest voor diverse overige aspecten van de leerrechtpilot. Er is met ouders bijvoorbeeld gesproken over de beschikbaarheid van naschoolse opvang, vakantieopvang en het vervoer van en naar huis. Ook de toelichtingen van ouders zijn verwerkt in dit rapport. Er is gesproken met ouders van in totaal elf leerlingen.

De mate waarin tegemoet wordt gekomen aan de ondersteuningsbehoeften van mijn kind	4	3	1	2			1
De beschikbaarheid van naschoolse opvang							11
De beschikbaarheid van vakantieopvang	1						10
De beschikbare voorzieningen voor uw kind op de pilot	2	7					2
Het vervoer van en naar huis	1	5					5
Ondersteuning ouders	6				2		3
Activiteiten buiten het reguliere programma	1	4					6

Opvang
Veel ouders vertellen dat het fijn is dat er mogelijkheden zijn voor naschoolse- en vakantieopvang maar niet iedereen maakt er gebruik van omdat veel ouders de mogelijkheden hebben om zelf hun kind op te vangen na schooltijd en tijdens de vakantie. Zij hebben hun werk zo ingericht dat die mogelijkheid er is.

Ondersteuning
Ouders ervaren de ondersteuning aan hun kind als prettig en geven aan dat ze meestal terecht kunnen met hun vragen, ondanks de coronamaatregelen en dat wordt als heel positief ervaren. Maar er is ook sprake van een punt van kritiek: één ouder vindt de ondersteuning onvoldoende vanuit het ABA huis. De desbetreffende ouder vertelde dat er niet goed geluisterd werd naar de feedback die ze gaf.

Vervoer
De ouders van de leerlingen van het leerecht pilot brengen hun kinderen in de meeste gevallen zelf naar het ABA huis. Dat heeft als voordeel dat hun kind dan niet lang in een taxi hoeft te zitten en het bijkomend voordeel is dat de ouders dan contact hebben met de groepsleiding. Een ouder kiest wel voor vervoer per taxi maar zijn hierover niet zo tevreden vanwege de lange rit en de onrust die het met zich meebrengt.

Communicatie
We hebben met ouders gesproken over de communicatie vanuit de leerrechtpilot naar ouders betreft de voortgang van hun kind. Hierin hebben we meegenomen; de wijze waarop er gecommuniceerd wordt, de frequentie en tevredenheid over de inhoudelijk verstrekte informatie.

De ouders worden op verschillende manieren geïnformeerd naar de voortgang van hun kind. Veelal maken de ouders gebruik van diverse communicatiekanalen. De vragen die hierover en antwoorden die met de ouders zijn besproken zijn, zijn hieronder weergegeven.

Wijze van contact (meerdere antwoorden mogelijk)
- Schriftje: 1 ouder
- Rapport: 11 ouders
- Telefonisch: 10 ouders
- Voortgangsgesprek: 11 ouders
- Persoonlijk contact: 10 ouders
- Per e-mail/brief: 11 ouders

De communicatie tussen ouders en het ABA huis verloopt volgens de meeste ouders naar wens. Er is ook een ouder die de communicatie als onvoldoende ervaart vanwege het feit dat er te weinig erkenning is op het gebied van professionaliteit van ouders.

De volgende vragen die gesteld zijn met betrekking tot de communicatie, zijn de volgende:
In hoeverre zijn ouders tevreden over de communicatie? De meeste ouders geven aan dat ze tevreden tot zeer tevreden zijn: één ouder is **zeer ontevreden**, zeven ouders zijn **tevreden** en drie ouders zijn zeer tevreden.

Ook over de inhoud van de informatie zijn de meningen overwegend positief: negen ouders zijn tevreden, één ouder is ontevreden en één ouder is zeer ontevreden.

De meeste ouders zijn tevreden over de communicatie met de medewerkers van het ABA huis. Zij ervaren de snelheid van de communicatie als heel prettig en ook de korte gesprekken met de medewerkers bij het halen en brengen van hun kind naar het ABA huis worden gezien als positief. Daarnaast zijn ouders ook positief over het digitale dossier waarin zij kunnen zien en lezen hoe de ontwikkeling van hun kind op diverse gebieden verloopt. Een ouder vindt de communicatie onvoldoende vanwege het feit dat ouders weinig inbreng hebben in het proces. Deze ouder vindt dat er onvoldoende rekening gehouden wordt met de expertise van ouders.

Resultaten van deelname aan de leerrechtpilot
Vervolgens hebben we met ouders gesproken over de resultaten die zij bij hun kind zien vanaf deelname aan de leerrechtpilot. We hebben gevraagd naar de zelfredzaamheid/zelfstandigheid, het gedrag en de cognitieve ontwikkeling van hun kind. De antwoorden op deze vragen zijn door ouders gegeven vanuit hun eigen beleving.

Zelfredzaamheid/zelfstandigheid
Ouders geven aan dat zij de zelfredzaamheid van hun kind als belangrijk ervaren, zeker op het gebied van zindelijkheid. Daarnaast zien ouders een verandering in de onderstaande besproken gebieden en zien zij dit gedrag terug in de thuissituatie. De antwoorden van zes ouders zijn terug te zien in de onderstaande tabel.

Veel beter - beetje beter - hetzelfde - beetje slechter - veel slechter - geen idee - niet van toepassing

Eten en drinken	1	3		1	1		
Aan- en uitkleden	1	3	2				
Zindelijkheid	3	3					

Gedrag
De antwoorden op de vragen rondom gedrag van de leerlingen zijn door zes ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien bij hun kind in sommige gevallen een positieve verandering in de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van ouders zijn weergegeven in een tabel. Er is hier gesproken met zes ouders van in totaal elf ouders.

Welbevinden	1	5					
Aandachtsboog		4				2	
Energieniveau	1	3				2	
Slaapgedrag		3	3				
Omgang met leeftijdsgenoten		4	2				
Om hulp vragen		4	2				

Het welbevinden van de leerling blijkt als positief te worden ervaren. De meeste kinderen ontwikkelen zich goed op alle bovenstaande gedragsitems, waarbij het welbevinden als een belangrijk criterium wordt genoemd.

Cognitieve ontwikkeling
De antwoorden op de vragen rondom de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen zijn door ouders gegeven vanuit de eigen beleving. Zij zien in veel gevallen een verandering op de besproken gebieden. Deze veranderingen zien ouders in de thuissituatie terug. De antwoorden van zes ouders zijn weergegeven in een tabel.

Praten		3	2	1			
Gebaren			1				5
Andere uitdrukkingsvaardigheden		3					3
Pictogrammen		3					3
Kleuren kennen		5	1				
Schrijven / letters kennen	1	2	2			1	
Cijfers kennen		5	1				
Lezen		4	2				
Rekenen	1	3	2				
Uitvoeren van schoolse vaardigheden	1	2	1			1	

De ouders noemen de cognitieve ontwikkeling als een belangrijke overweging om te participeren in de leerrechtpilot. Een ouder omschreef het proces van kunnen communiceren met haar kind als een enorme stap. Andere ouders zien de meerwaarde van de pilot in het onderwijsgedeelte waarbij de cognitieve ontwikkeling met betrekking tot de schoolse vaardigheden zoals spreken en lezen centraal staat.

Uitstroom
Er zijn in het afgelopen schooljaar drie leerlingen uitgestroomd naar onderwijs. Leerlingen zijn geplaatst binnen het cluster drie en vier onderwijs op de volgende scholen: Willeboerschool, Dr. A. van Voorthuysenschool en de Archipel.

Hoop voor de toekomst
Aan ouders is de vraag gesteld om in een paar woorden te omschrijven wat zij hopen voor de toekomst voor hun kind De onderstaande antwoorden zijn weergegeven in de eigen bewoordingen van ouders.

'Het is fijn dat ouders de mogelijkheid krijgen om hun kinderen te laten onderwijzen en begeleiden op een andere manier.'

'Het ABA huis is een fijne plek waar kinderen zich op hun eigen tempo kunnen ontwikkelen.'

'Ik hoop dat mijn kind zich in de toekomst nog beter leert uiten.'

'Ik hoop dat hij zich nog meer gaat ontwikkelen zodat hij later meer aansluiting vindt in de maatschappij.'

Suggesties/opmerkingen
Over het algemeen zijn ouders heel tevreden over de leerrechtpilot. Niet alle ouders weten verbetersuggesties te geven. Een ouder vindt dat de leerrechtpilot de ouders heel serieus moet nemen op het gebied van expertise. Deze ouder vindt dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de wens van ouders.
Een andere ouder vertelt dat er op het gebied van communiceren nog het een en ander aan winst te behalen valt. Deze ouder wil graag dat er aanbod komt op het gebied van spreken en andere schoolse vaardigheden.

Samenvatting
Er is gesproken met ouders van in totaal elf leerlingen van de leerrechtpilot. Deze leerlingen variëren in leeftijd van 4 tot en met 12 jaar. De leerlingen zijn bekend met diverse beperkingen: autisme, verstandelijke beperking, gedragsproblemen en ontwikkelingsachterstand worden door de ouders genoemd.

Alle ouders zijn betrokken geweest in het besluit ten behoeve van de overstap naar de leerrechtpilot. Ouders geven aan dat de informatie die ze gekregen hebben inhoudelijk goed was en dat er mede hierdoor een beslissing is genomen voor een plaatsing op de leerrechtpilot. Het KDC heeft een belangrijke en grote rol gespeeld in de overdracht naar de leerrechtpilot.

Alle ouders geven aan dat er sprake was van een gezamenlijke beslissing tot overgang naar de leerrechtpilot. Ook over het wenproces en de start op de leerrechtpilot zijn ouders tevreden. Vooral de structuur en aanpak spelen hierin een belangrijke rol volgens ouders.

Ouders zijn tevreden over het aanbod van de leerrechtpilot. Vooral de inzet op het gebied van communicatieve vaardigheden met behulp van logopedie wordt als positief ervaren. Over de groepsgrootte en de expertise van de medewerkers zijn ouders erg tevreden.
Veel ouders zijn blij met de mogelijkheid tot naschoolse- en vakantieopvang maar maken hier vaker geen gebruik van.

Bijna alle ouders zijn tevreden over de ondersteuning die wordt geboden aan leerling en kind. Eén ouder noemt dat er niet voldoende geluisterd is naar de feedback. De meeste leerlingen worden door ouders zelf gebracht.
De meeste ouders zijn tevreden op het gebied van de communicatie. Ouders noemen de snelheid van reageren, korte gesprekken bij halen en brengen en het digitale dossier als positieve punten. Eén ouder noemt dat er te weinig ruimte is voor de inbreng en expertise van ouders.

Wat betreft de zelfredzaamheid, het gedrag en de cognitieve vaardigheden van de leerlingen wordt op de meeste gebieden groei gezien door ouders. Op bepaalde punten beoordelen ouders de ontwikkeling ook als hetzelfde en in sommige gevallen als slechter geworden. De ouders noemen de cognitieve ontwikkeling als een belangrijke overweging om te participeren in het leerrecht pilot.

Voor de toekomst zien ouders graag dat hun kind zich verder ontwikkelt op de lijn die ingezet is waarbij de focus ligt op communicatieve ondersteuning zoals logopedie, schoolse vaardigheden en sociale interactie met andere kinderen. Opvallend is dat bijna alle ouders aangeven dat ze hopen dat hun kind meer zelfstandig wordt op het gebied van ADL en communicatie.

Over het algemeen zijn ouders tevreden tot zeer tevreden over de leerrechtpilot. Verbetersuggesties worden gegeven op het gebied van de expertise en wensen van ouders meenemen en een aanbod op het gebied van communicatieve en schoolse vaardigheden.

Samenvatting

In het schooljaar 2020-2021 hebben de zorg- en onderwijsspecialisten van de 49 leerlingen die deelnemen aan één van vijf leerrechtpilots in Rotterdam de ouder(s) gesproken. In totaal hebben we van de 49 ouders 41 ouders gesproken, dat is ruim 83%.

Vanwege de coronamaatregelen op onder andere sociaal contact zijn de gesprekken met ouders telefonisch gevoerd. Ondanks de mogelijkheid om de vragenlijsten via de website van MEE Rotterdam Rijnmond in te vullen, hebben ouders hier geen gebruik van gemaakt. De ouders zijn bevraagd op verschillende aspecten van de leerrechtpilot. De leerlingen waarvan ouders zijn gesproken variëren in de leeftijd van vier tot en met dertien jaar.

Leerrechtpilots primair onderwijs
Alle deelnemende leerlingen waarvan de ouders zijn gesproken, hebben een verstandelijke beperking, ontwikkelingsachterstand en/of een vastgestelde stoornis. Door ouders wordt genoemd: autismespectrumstoornis, gedragsproblematiek, diverse syndromen, verschillende stoornissen, hersenbeschadigingen en motorische achterstand.

Bijna alle ouders zijn geïnformeerd over de leerrechtpilot voorafgaand aan de start. Eén ouder geeft aan dat dit niet het geval is geweest. De meeste ouders zijn ook actief betrokken geweest in de keuze voor deelname aan de leerrechtpilot. Zij geven ook aan dat het kinderdagcentrum een grote rol heeft gespeeld in de overgang naar de leerrechtpilot. Ouders zijn tevreden tot zeer tevreden over de overgang, het wenproces en de start bij de leerrechtpilots.

Een groot gedeelte van de ouders is tevreden over de groepsgrootte en de aandacht voor hun kind op de leerrechtpilot. Alleen op de leerrechtpilot Tyltylschool i.s.m. ASVZ en op de Willeboerschool i.s.m. Lievegoed noemen totaal drie van de ouders dat zij de groep te groot te vinden en hadden zij meer professionals op de groep verwacht. Over de inzet en expertise van de professionals zijn alle ouders erg tevreden. Ouders waarderen het onderwijsaanbod en zien vorderingen op communicatief gebied bij hun kind.

Ouders zijn erg tevreden over de communicatie tussen hen en de leerrechtpilots. De snelheid van reageren en de frequentie worden vaker gehoord als positieve punten. Opvallend is ook dat ouders de digitale terugkoppelingen erg waarderen. De verschillende leerrechtpilots maken gebruik van digitale platformen waar ouders berichten kunnen lezen en sturen. Over het onderwerp communicatie zijn ook twee kritische punten benoemd door ouders. Eén ouder noemt dat inhoud van de terugkoppeling afhankelijk is van wie de terugkoppeling geeft en een andere ouder noemt dat er weinig ruimte is voor de expertise van de ouder zelf in het geheel.

Met ouders is gesproken over verschillende aspecten van de leerrechtpilot. Er is gesproken over ondersteuningsbehoefte, naschoolse opvang, vakantieopvang, vervoer en de ondersteuning aan ouders. Ouders zijn over het algemeen tevreden over al deze aspecten. De meeste ouders maken geen gebruik van de naschoolse opvang of vakantieopvang maar vinden het wel prettig dat de mogelijkheid er is. Ook de ondersteuning aan ouders wordt als erg prettig ervaren, ouders hebben het gevoel met hun vragen terecht te kunnen en ondersteuning te krijgen wanneer zij die nodig hebben. Alleen over het vervoer van en naar de leerrechtpilot zijn op elke leerrechtpilot ontevreden ouders.

Ouders zien dat hun kinderen op het gebied van zelfredzaamheid, gedrag en cognitieve ontwikkeling geleerde vaardigheden hebben kunnen vasthouden of uit hebben kunnen breiden. In de leerrechtpilot van het ABA Huis in samenwerking met Educé rapporteren meerdere ouders ook een achteruitgang in vaardigheden. Hiervoor is niet één oorzaak aan te wijzen.

Voor de toekomst zien de ouders graag dat hun kind zich mag blijven ontwikkelen om (meer) zelfstandig te kunnen functioneren ten behoeve van een mooi leven binnen de maatschappij.

In het afgelopen schooljaar zijn in totaal negen leerlingen uitgestroomd naar een vervolgplek. Zes leerlingen zijn uitgestroomd naar een kinderdagcentrum voor kinderen ouder dan 12 jaar. Drie leerlingen zijn uitgestroomd naar een passende onderwijsplek binnen het cluster drie en vier onderwijs. Niet alle afgenomen vragen tijdens de eindevaluaties zijn verwerkt in dit rapport om de anonimiteit te waarborgen.

Leerrechtpilot aan het Goudseplein
Aangezien de leerrechtpilot aan het Goudseplein een op zichzelf staande pilot is, hebben we de samenvatting van de evaluatie verwerkt op pagina 12.

Conclusie en aanbevelingen

In het kader van de evaluatie op oudertevredenheid en betrokkenheid bij de leerrechtpilots voeren de zorg- en onderwijsspecialisten jaarlijks gesprekken met ouders. De informatie die wordt opgehaald is een onderdeel van een totaalevaluatie op de leerrechtpilots in Rotterdam.

Betrokkenheid ZOS
Dit jaar hebben we bij een aantal leerrechtpilots het effect gemerkt van een aankondiging van de jaarlijkse evaluatie. Ouders waren op de hoogte dat de zorg- en onderwijsspecialisten contact op gingen nemen waardoor er sneller contact en een afspraak ontstond. Ook de ouders die vorig jaar mee hebben gedaan met de evaluatie waren op de hoogte. Het is wenselijk dat een volgende evaluatie met een brief/bericht vanuit alle leerrechtpilots wordt aangekondigd.

Respons
De meeste ouders hebben meegewerkt en dat heeft tot gevolg dat de respons hoog was. In totaal hebben we van de 49 ouders 41 ouders gesproken, dat is ruim 83%. Eén ouder heeft aangegeven geen gesprek te willen met de zorg- en onderwijsspecialist en de overige ouders waren niet bereikbaar. Opvallend is dat de deelname aan de evaluatie hoger ligt dan vorig schooljaar. Mogelijk kan dit een gevolg zijn van de aankondiging vanuit een aantal leerrechtpilots. Mogelijk kan het telefonisch afnemen van de vragenlijsten ook invloed hebben gehad. Onze aanbeveling is om de evaluatiegesprekken met ouders volgend schooljaar opnieuw telefonisch af te nemen.

Instroom mogelijkheden
De leerlingen waarvan ouders gesproken zijn, zijn naar de leerrechtpilot overgestapt vanuit een school of kinderdagcentrum die betrokken zijn bij de leerrechtpilots. Idealiter wordt er breder gekeken; welk Rotterdams kind heeft baat bij een setting waarin zorg en onderwijs gecombineerd worden. Zowel PPO Rotterdam als de zorg- en onderwijsspecialisten van MEE Rotterdam Rijnmond kunnen een rol spelen in de verbreding van de toegang. Uiteraard in samenwerking met de scholen en zorgaanbieders vanuit de leerrechtpilots.

Uitstroom
In de huidige situatie zijn de zorg- en onderwijsspecialisten niet altijd betrokken bij uitstroom van een leerling binnen een leerrechtpilot. Wanneer het een overstap naar onderwijs betreft, kunnen de zorg- en onderwijsspecialisten samen met PPO Rotterdam en de betrokken orthopedagoog meedenken/adviseren/arrangeren omtrent passend onderwijs en de inzet van onderwijszorgarrangementen. Onze aanbeveling is om een aanmelding te doen bij de zorg- en onderwijsspecialisten op het moment dat uitstroom in zicht is.

Oudertevredenheid
Het algemene beeld van de evaluatie geeft een positief beeld. Ouders zijn tevreden tot zeer tevreden over het grootste gedeelte van de onderwerpen die zijn besproken. Alle ouders zien groei in de ontwikkeling na deelname aan de leerrechtpilots bij hun kind. Ook zijn ouders erg tevreden over de communicatie tussen hen en de leerrechtpilot. Het aanbod vanuit de leerrechtpilots sluit goed aan bij wat de leerlingen en ouders nodig hebben.

Daarnaast is er vanuit ouders een aantal aanbevelingen:

- Groepsgrootte en aantal professionals

De groepsgrootte en het aantal professionals op de groep zijn afgestemd op het aantal deelnemende leerlingen op de leerrechtpilots. Wanneer ouders hier wensen of vragen over hebben, is er ruimte om die te bespreken met de leerrechtpilots. Ouders krijgen een uitleg over de inzet en het aanbod.

- Communicatieve vaardigheden leerlingen

Bijna alle ouders geven aan dat voldoende communicatieve vaardigheden erg belangrijk zijn voor hun kind. Het helpt in de thuissituatie en ouders zien het als een belangrijk onderdeel van de zelfredzaamheid van hun kind. Tijdens de evaluatie wordt de wens uitgesproken dat er meer inzet wordt gepleegd voor het ontwikkelingen van communicatieve vaardigheden.

- Inbreng van ouders

Eén ouder geeft tijdens de evaluatie aan dat er meer ruimte voor kennis en expertise van de ouders zou moeten zijn.

- Vervoer

Vervoer van en naar de leerrechtpilots moet beter op afgesproken tijden en de pedagogische kwaliteiten van de medewerkers is momenteel onvoldoende. Dit is echter geen punt waar de leerrechtpilots zelf iets aan kunnen doen aangezien het een gemeentelijk contract betreft met de vervoerder. Het is wenselijk dat de gemeente aandacht heeft voor de signalen betreft het leerlingenvervoer en hier actie in onderneemt.

- Achteruitgang in ontwikkeling

Tijdens de evaluatie gaf een aantal ouders van deelnemende leerlingen bij het ABA huis in samenwerking met Educé aan dat zij achteruitgang zagen bij hun kind op bepaalde onderwerpen. Het is wenselijk om te onderzoeken wat maakt dat ouders deze achteruitgang constateren in de ontwikkeling van hun kinderen

- Uitstroom 12+

Op dit moment is er geen geschikte doorstroomplek voor de leerlingen die deelnemen aan de leerrechtpilots. Alle uitgestroomde leerlingen zijn dit schooljaar naar een kinderdagcentrum 12 + gegaan, waar geen aanbod van onderwijs is. Het is wenselijk dat er binnen Rotterdam een passende plek en voldoende aanbod komt voor deze leerlingen om naar uit te stromen.

- Goudseplein

Over het algemeen zijn de ouders van de deelnemende leerlingen positief betreffende de leerrechtpilot aan het Goudseplein. Ouders zien verbeterpunten in het onderwijsaanbod en een vervolgplek/toekomstperspectief. Ouders vinden het wenselijk dat:

- er meer structuur in het lesaanbod komt
- het lesaanbod inhoudelijk verbetert
- de lessen meer aansluiten op de reguliere leervakken
- de activiteiten meer leeftijdsadequaat worden aangeboden.

Verder missen ouders een aansluiting op een vervolgopleiding en een duidelijk toekomst perspectief. Onze aanbeveling hierop zou zijn om het toekomstperspectief een onderwerp te maken tijdens de evaluatiemomenten die plaats vinden tijdens een traject. Mocht er nog geen duidelijk toekomstperspectief zijn, is dat een onderwerp van gesprek. Het toekomstperspectief is een belangrijk onderdeel voor zowel ouders als leerlingen en kan gebruikt worden als stip op de horizon.